

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUCCINJEVA ULICA 5 — TELEFON: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26 — Izhaja vsak dan opoldne — Mesečna naročnina 10.— Lir, za inozemstvo 15.20 Lir

IZKLJUČNO ZASTOPSTVO za oglase iz Kraljevine Italije in inozemstva ima
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANOCONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed
estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO.

Spopadi patrol v Cirenaiki

12 sovražnih letal uničenih — Nadaljnje bombardiranje ciljev na Malti

Glavni stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil 2. marca naslednje vojno poročilo št. 639:

Na cirenaškem bojišču akcije patrol. V številnih spopadih letalskih sil oben strank so nemški lovci sestrelili 7 sovražnih letal, 5 pa so jih uničili na tleh.

Tudi včeraj je bila Malta ponovno napadana.

Manjše število bomb, odvrženih prejetko no na Tripolis, ni povzročilo pomembne škode. Izbruh požara, ki se je pojavil v nekem lesenem taborišču, je bil takoj razpuščen.

Nemško vojno poročilo

Velike bitke v doneški kotlini in ob ilmenskem jezeru — Velike angleške izgube v zraku in na morju

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 2. marca. Vrhovno poveljništvo nemške vojske je objavilo danes naslednji komunikat:

Na Krimu, na doneški fronti in jugovzhodno od ilmenskega jezera se nadaljujejo velike bitke. V sodelovanju z letalskimi silami je bilo naknadno uničenih na polotoku Kerč mnogo tankov.

Pri jugovzhodnem izhodu iz morske ožine pri Kerču je bila z letalskim torpedom potopljena transportna ladja s 6000 tonami.

V nočnih napadih naših letalskih sil na motorne tovarne v Voronežu so bili doseženi direktni zadetki na delavnicah in na pristaniške naprave. Opaženi so bili veliki požari in hude eksplozije.

V razdobju od 21. februarja do 1. marca je sovražnik na vzhodni fronti izgubil 204 oklopnih bojnih vozil.

V severni Afriki izvidniško delovanje na obeh straneh. Nemški lovci so v letalskih spopadih sestrelili pet britanskih letal, do čim je bilo 5 nadaljnjih letal uničenih na tleh.

Na Malti so eskadre nemških bojnih letal, ki so jih šteli lovci, metale bombe največjega kalibra na luko La Valetto. Tu so bili doseženi zadetki na sidrišču podmornic na doku in oskrbovalne naprave mesta.

Preteklo noč so britanski brzi čolni skušali napasti nemški parnik, ki je plul v Rokavskem prelivu. Nemudoma podvzeta ofenziva naših brzih čolnov je dovedla do potopitve enega izmed britanskih brzih čolnov.

Dolžnostne topletske baterije nemške vojske mornarice so v Rokavskem prelivu s dobrim uspehom obstreljevale dva sovražnikova konvoja. Konvoja sta bila razpršena.

V času od 21. do 28. februarja so britanske letalske sile izgubile 62 letal, med njimi 38 nad Sredozemskim morjem in severno Afriko. V istem času je bilo v borbi proti Angliji izgubljenih 20 lastnih letal.

V borbi proti oskrbovalni plovbi Velike Britanije in Zedinjenih držav so nemške mornariške in letalske sile v mesecu februarju potopile 79 sovražnikovih trgovskih ladij s skupaj 525.400 br. reg. tonami. Nemške podmornice same so potopile 66 izmed teh ladij s skupaj 448.400 ton. Poleg tega je bilo še 44 sovražnikovih trgovskih ladij deloma hudo poškodovanih.

Izmenjava brzojavnih čestitk ob obletnici pristopa Bolgarije k trojnemu paktu

Rim, 3. marca. s. Ob priliki prve obletnice priključitve Bolgarije k trojnemu paktu je kralj Boris brzojavil kralju in Imperatorju, da je Bolgarija sedaj še bolj ojačala svoje prijateljstvo in solidarnost z Italijo. Izrazil mu je željo za njegovo osebno srečo in prosper vrlga italijanskega naroda, ki se sedaj pogumno bori za boljši svetovni red.

Nj. Vel. Kralj in Imperator mu je tako odgovoril: Zahvaljujem se vam, Velikanstvo, za lepo brzojavko, ki ste mi jo poslali ob priliki obletnice priključitve Bolgarije k trojnemu paktu, ki je še bolj utrdila odnosaje solidarnosti med našima dvema narodoma. Tudi jaz vam želim iskreno vse dobro za Vašo osebno srečo in za napredek prijateljstva Bolgarije.

Ministri predsednik Filov je brzojavil Duceju, da mu ob obletnici priključitve Bol-

garje k trojnemu paktu izraža najiskrenejše želje za uspeh velikega dela, ki je še ojačalo vzeti prijateljstva med Italijo in Bolgarijo in ki pomeni znaten prispevek v izgradnji srečnejše bodočnosti obeh narodov.

Duce se mu je zahvalil za ljubeznivo brzojavko in je tudi s svoje strani ter v imenu fašistične Italije izrazil iskrene želje, kar se tiče osebnosti bolgarskega ministrskega predsednika ter bodočnosti in prospeha vlade.

Podobni brzojavki sta si izmenjala tudi bolgarski zunanji minister Ivan Popov in grof Ciano.

Berlin, 3. marca. s. Ob obletnici pristopa Bolgarije k trojnemu paktu je kralj Boris poslal posebno brzojavko tudi Hitlerju. Nemški državni poglavar mu je odgovoril z zahvalo in željami za Bolgarijo.

Poglavnikov članek o Bosni

Zagreb, 3. marca. s. Tu je izšla prva številka tednika »Spremnost«, v kateri je izšel tudi dolg članek Poglavnika o narodnostnem značaju Bosne v zadnjih stoletjih. V članku razpravlja Poglavnik o etničnem in verskem razvoju v Bosni od najstarejših časov do ustanovitve Neodvisne Hrvatske Države.

Pomanjkanje premoga na švedskem

Stockholm, 3. marca. s. Švedski docela primanjkuje premoga. Zato je bila prisiljena načeti svoje velike gozdove. Po gozdovih dela sedaj okrog 80.000 ljudi. Toliko drvarjev na švedskem še nikoli ni bilo. Rešeno pa je s tem v glavnem vprašanje brezposelnosti in tudi problem oskrbe švedskega prebivalstva z gorivom.

Komunistični vohuni na sofijski pošti

Sofija, 3. marca. s. Na pošti v Sofiji so pred nekaj časa izsledili komunistično vohunsko organizacijo. Komuniste so postavili pred vojaško sodišče, ki je včeraj izreklo sodbo. 9 poštnih uradnikov je bilo obsojenih na smrt, nadaljnjih 14 na zaporne kazni po 12 let, 10 pa jih je bilo oproščenih.

Japonske čete pred Batavijo

Prodiranje na Javi se nadaljuje skoraj brez odpora — Japonske čete so oddaljene le še 80 km od Batavije

Bangkok, 3. marca. s. Nevarnost za Batavijo od ure do ure narašča. Angleške vesti iz Batavije kažejo, da so Japonci le še dobrih 100 km oddaljeni od mesta na vzhodu, na zapadu pa je neka japonska kolona dosegla že Kravang, ki je le še 80 km oddaljen od Batavije. Japonska kolona, ki se je izkrcala v Ambagu, je dosegla petrolejsko področje Tepice.

Japonsko letalstvo slej ko prej intenzivno posega v borbe na kopnem. Uspešno je zasčilo japonske oddelke, ki so se izkrcali na raznih krajih otoka Jave ter jih odtile spremlja na njihovem pohodu, ne da bi pri tem naštetu na kakšen resnejši odpor sovražnega protiletalskega topništva ali letalskih sil. Prodiranje japonskih sil na otoku Javi se spričo tega povsem normalno nadaljuje.

Rim, 3. marca. s. Angleška polslužbena agencija Reuter je objavila svoje posebno poročilo z otoka Jave. V njem ugotavlja, da se tudi angleške čete ob strani svojih nizozemskih zaveznikov bore proti Japoncem, ki so se izkrcali na otoku. Bitka se razvija vzdolž severne obale na plodoviti planoti vzhodno od Batavije in zapadno od Surabaje. Razširila se je v dolžino 96 km in v širino 60 km. Največji uspeh so na Javi dosegle doslej izolirane japonske kolone, ki se poslužujejo koles in oklopnih avtomobilov. Ena taka kolona je prodrla do Subanga, kakih 70 kilometrov severovzhodno od Bandunga. Japonske čete so glede na to že 80 km oddaljene od svojega izhodišča. Izkrcalo se se namreč v bližini Indramajua. Subang je ob vzhodni gričevju, ki se razteza po osrednjem delu Jave. To gričevje predstavlja glavno naravno obrambo otoka. Glede na število čet in na množino vojnih potrebščin, ki so jih Japonci izkrcali pri Indramaju, je jasno, da hočejo Japonci z vso naglico zasedeti otok. Če bi bile zavezniške letalske sile vsaj še enkrat jačje, kakor so, bi se japonski poskus nedvomno ponesrečil. Brez letalske številčnice premoči Japoncem ne bi uspelo spraviti na otok toliko števila ljudi in toliko množine vojnih potrebščin pri enem samem izkrcanju, ki ga niso utegnili niti do dobra pripraviti.

Stockholm, 3. marca. s. Neki švedski list obeležuje japonsko taktiko na Javi. Kakor že svoj čas na Malajskem polotoku, se veliki oddelki japonskih sil poslužujejo zelo lahkih koles posebnega izdelka. Kolesa imajo neprobno pnevmatiko. Naglica, s katero nastopajo japonski kolesarski oddelki, je med branitelji Jave povzročila pravo zmešnjavo.

Tokio, 3. marca. s. Listi poročajo, da so japonska letala bombardirala otok Kristmas. Uničila so na njem radijsko postajo in nekaj pristaniških naprav. Otok je edino angleško oporišče južno od Jave in važna strateška točka na Indijskem Oceanu. Skupno s Kokosovimi otoki je velikega pomena za prognozo, ki veže Avstralijo z Azijskim kontinentom.

Bangkok, 3. marca. s. Japonske sile, ki prodirajo od Palembanga proti zapadu, so nenadno napadle Sarolangang, ki je oddaljen 200 km od japonskega izhodišča. Hkratu prodirajo Japonci tudi proti severozapadu in so že zavzeli mesteca Muarovo, ki je oddaljeno 80 km od Sarolanganga. Sovražnik se izmika borbi. Kakor poročajo listi, je bila pri vseh teh operacijah na japonski strani le 10 vojakov ranjenih.

Tokio, 3. marca. s. »Ni-Ni-Ni« in »Jo-mir« v posebnih poročilih podrobno opisujeta izkrcanje japonskih sil na Javi. Spričo nenadnega japonskega napada je nastal med Nizozemci na otoku pravi poplah. Nizozemske sile štejejo okrog 100 tisoč ljudi. Američani beže z otoka in se zbirajo v Sarakanu in Kilašapu, od koder nameravajo odpotovati v Avstralijo.

Izjemno stanje v vzhodni Indiji

Bangkok, 3. marca. s. Iz Benaresa poročajo, da je bilo v vzhodnih predelih indijskih pokrajin proglašeno izjemno stanje. To stanje velja tudi v okrožju Benaresu.

Promet na birmanski cesti ustavljen

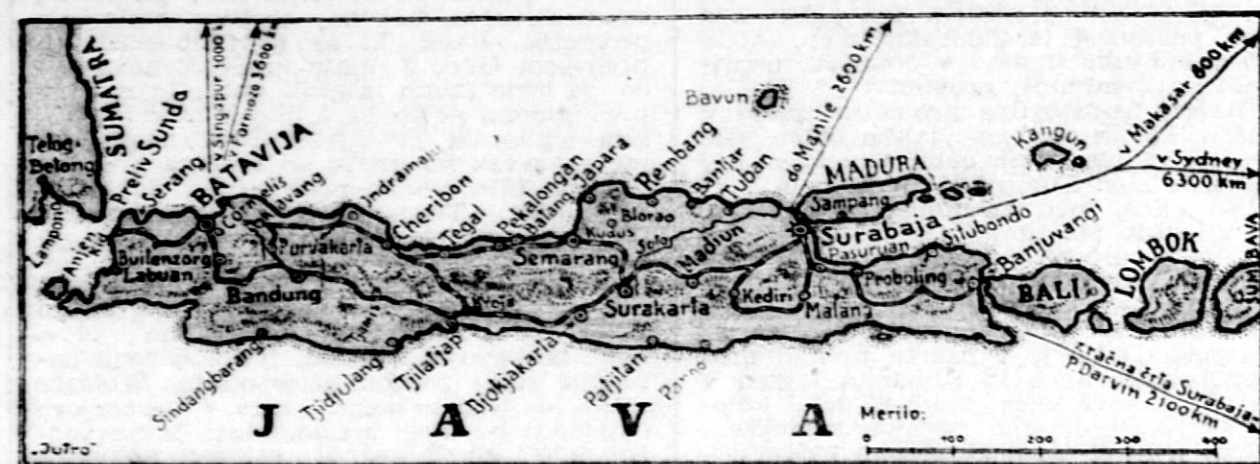
Bangkok, 3. marca. s. Promet na glavni cesti iz Birmanije na Kitajsko se je stvarno v glavnem že prekinil spričo naraščajočega japonskega pritiska ob spodnjem Sitangu. Tako ugotavlja agencija Reuter. Njen poročevalec je z avtomobilom prevozil velik del ceste in ni nikjer srečal avtomobilskih kolon s potrebščinami za Kitajsko. Pač pa leži mnogo razdejanih avtomobilov ob obeh straneh ceste.

Na Borneu

Bangkok, 3. marca. s. Z Bornea poročajo, da so japonski oddelki iz Kuominga prisilili k predaji nad 200 indijskih in nizozemskih vojakov, ki so vztrajali na neki točki 50 km južnovzhodno od Singkanga. Očiščenje otoka je bilo s tem dovršeno.

Avstralija in japonski napadi

Tokio, 3. marca. s. Japonske operacije proti otoku Javi, zadnji anglosaški trdnjavi v Nizozemski Indiji, so se pričele z izkrcavanjem čet v Pontjanaku, Bandjermasnu, Kandarju in Makassaru. 11. januarja so se japonske sile izkrcale na Ta-

rakanu. Tedaj se je pričel pravi napad na Nizozemsko Indijo, ki so jo Angleži in Američani izbrali za svojo poslednjo obrambno postojanko na tem področju. Prvotno so se nameravali Nizozemske Indije poslužiti celo za to, da bi Japonci obkrožili. Poteklo pa je šele 50 dni in že so Japonci pred vratmi Batavije in Surabaje. Pomorske sile, ki jih je sovražnik zbral na Javi, a jih je tedaj japonsko vojno brodovje premagalo, so same po sebi dokazale pogum, ki so ga zavezniški pripadniki Javi. Ko bo Java padla, bo Avstralija docela izpostavljena japonskemu napadu.

Bilanca uspehov in vojnega plena

Tokio, 3. marca. s. Na pristojnem mestu so objavili poslednje rezultate, ki so jih japonske oborožene sile dosegle od pričetka vojne do 21. februarja. L. 1. Sestreljenih ali kako drugače uničenih in zaplenjenih je bilo 1.081 letal potopljenih 109 ladij, nadalje 4 topničarke, 3 podmornice, in 7 brzih torpednih čolnov, ubitih 15.507 ljudi, ujetih 98.594 ljudi. Zaplenjeno je bilo 436 tankov in oklopnih avtomobilov, 845 topov, 3.000 težkih in lažjih streljnic, 71.860 pušk in brozastrelnih pušk, 1.963 vagonov, 31.993 motornih vozil, 770 večjih in manjših ladij.

Japonske izgube so v istem času znašale 171 letal, 9 ladij, ter 13.604 ljudi mrtvih in ranjenih.

Ameriške čete zasedle francosko Novo Kaledonijo

Bangkok, 3. marca. s. Iz angleškega vira poročajo, da so oddelki severnoameriške vojske prevzeli obrambo otoka Nove Kaledonije na Pacifiškem Oceanu, ki pripada Franciji.

Podrobnosti o pomorski bitki pri Javi

Tokio, 3. marca. s. Japonski listi objavljajo podrobno poročilo iz Singapura o veliki pomorski bitki pri Javi. Dne 27. februarja zvečer je neki japonski konvoj, ki ga je spremljalo več vojnih ladij, naletel na vojno brodovje »zdrženih narodov« v bližini Batavije. Sovražno vojno brodovje je bilo sestavljeno iz dveh težkih križark, ene lahke križarke in 2 rušilcev. Vojno brodovje je nameravalo takoj napasti japonski konvoj. Japonci pa so bili na napad pripravljeni. Okrog 18. ure, še preden so se sovražne ladje konvoju toliko približale, da bi ga lahko pričele obstreljevati, se je oglasilo topništvo z japonskih vojnih ladij. Takoj nato so se oglasili tudi topovi s sovražnih križark. Ena izmed japonskih vojnih ladij je sprožila svoje torpede in zadela dve sovražni križarki, ki sta se kmalu nato potopili.

Med tem je nastopila noč, ki je bila zelo temna. Bitka pa se je nadaljevala. Eksplozije granat so vedno znova osvetljevale nebo in morje. Zarometi so neprestano iskali letala, ki jih je bilo slišati od časa do časa. Borba je trajala vso noč in do jutra so Japonci potopili še tretjo križarko in še 5 drugih rušilcev. Sovražno vojno brodovje se je namreč med tem znatno ojačilo. Nadaljnje štiri njegove križarke so bile hudo poškodovane. Japonska mornariška letala so se zjutraj takoj poglala proti sovražnim ladjam, ki so se umaknile v batavijsko in

Ameriški brodolomci

Rim, 3. marca. s. Agencija Reuter je objavila poročilo brodolomcev s štirih zavezniških petrolejskih ladij, ki so se izkrcali v neki luki na kanadskem vzhodu. Od nekega konvoja je bilo potopljenih 9 ladij na osrednjem Atlantskem oceanu. Nemške podmornice, ki so napadle konvoj, so operirale proti njemu 3 dni. Neki brodolomec je izjavil, da je bilo razen njegove gotovo še 7 ladij torpediranih ponoči. S treh petrolejskih ladij in neke druge tovarne ladje se je rešilo skupno 111 ljudi. Deloma jih je rešila neka ameriška bojna ladja, deloma neka tovarna ladja. Brodolomci so večinoma iz Belfasta in iz Norveške. Rešilo se jih je s posameznih ladij zelo malo.

Izgube norveške mornarice

Stockholm, 3. marca. s. »Svenska Tageblad« objavlja nekaj podatkov, ki so izšli iz nekaj angleški reviji in po katerih je izgubila norveške trgovinske mornarice, kolikor je je v službi Velike Britanije, od aprila 1940 do konca 1941 okrog 200 ladij s skupno tonažo 1,5 milijona ton ter nad 1300 mornarjev.

Crippsova agitacija za boljševizem v Angliji

Berlin, 3. marca. s. Tukajšnji politični krogi ugotavljajo, da vodi Stalinov namestnik v angleški vladi Stafford Cripps še nadalje intenzivno agitacijo za boljševizem. Njegova akcija se vedno bolj stopnjuje in Cripps sistematično izrablja oblast, ki jo ima na svojem sedanjem mestu. Na vse načine si prizadeva, da bi angleško zunanjo in notranjo politiko spravil na pot tretje internacionale.

Spopadi na morju

Tokio, 3. marca. s. Japonski glavni stan je objavil, da so japonske vojne ladje, ki zasledujejo bežečo angleško-ameriško-nizozemsko vojno brodovje, v noči na ponedeljek potopile neko angleško križarko in dva rušilca. Ta uspeh so dosegle severno od Kragana in kakih 30 km vzhodno od Rambanga.

Velik požar na carigradski univerzi

Ankara, 3. marca. s. V Carigradu je nastal na filozofski fakulteti tamkajšnje univerze velik požar. Obe poslopji, ki sta bili važni tudi z zgodovinskega vidika, ker sta nekoč pripadali velikemu vezirju sultana Abdula Azifa, sta popolnoma pogoreli. Uničena je bila tudi knjižnica fakultete, v kateri je bilo mnogo važnih rokopisov. Studentje so z velikim pogumom reševali instrumente iz raznih laboratorijev. Požar se je bolj razširil, ko je nastala eksplozija v kemijskem kabinetu. Oblasti so uvedle preiskavo, da doženejo vzroke požara.

Povratak bolgarskega diplomatskega osebja iz Egipta

Sofija, 3. marca. s. V Sofijo se je včeraj vrnil bivši bolgarski poslanik v Kairu Pečev. Skupno z njim so se vrnili tudi vsi člani bolgarskega poslanstva v Kairu že pred nekaj časa so zapustili Bolgarijo. Člani egiptskega poslanstva v Sofiji. Diplomatsko osebje se je izmenjalo v Carigradu.

Obnovite naročnino!

Značilne ugotovitve britanskega tiska

Rim, 3. marca. s. Britanski tisk se bavi z vojaškim položajem, in prihaja splošno do žalostnih ugotovitev »Daily Press« prvi v svojem uvodniku, da zmerom bolj narašča število ladij, ki jih nemške podmorniške sile izločajo iz borbe. Nemške podmornice potrjujejo s svojimi številnimi rilami neposredno svarilo angleškega ministrskega predsednika, češ da pomenijo najresnejšo nevarnost, kar jih grozi zavezniški stvari. Ta nevarnost se je v zadnjem času na Atlantskem oceanu zelo povečala.

»Daily Mail« objavlja poročilo iz New Yorka, v katerem razpravlja o vprašanju, ali bodo mogle Zedinjene države še letos preiti v ofenzivo. Poročevalec je natanko preračunal vse možnosti in zaključuje, da mu tudi cela vrsta severnoameriških vojaških strokovnjakov ni mogla pritrjati na tako njegovo vprašanje. Vprašal jih je konkretno: Kaj bi morala ta trenutek storiti Anglija po mnenju Zedinjenih držav? Skoraj vsi so mu dejali: Anglija pravzaprav priznava četam in letalom ter jih drži na britanskem otoku. Simptomatičen je bil odgovor direktorja lista »Post Meridian« Ralpa Ingersolla, ki je menda edini novinar, kar jih je bilo doslej že na vseh bojiščih. Po mnenju Ingersolla mora Anglija z vojsko, ki bi štela pol milijona lu-

di, vdreti v Italijo, angleško vojno brodovje pa mora še pred tem očistiti Sredozemsko morje.

»Daily Express« proučuje položaj na Daljnem vzhodu in melanholično ugotavlja, da je bilo 63.000 angleških vojakov v Singapuru ujetih, čeprav so bili enako kakor Japonci dobro opremljeni s strelivom, živžem in vodo, tako da bi lahko dolgo vztrajali sredi japonskega obročja. Zaradi tega se v Angliji mnogo ljudi vprašuje, kako je mogoč biti odpor v Singapuru tako naglo strti.

»Times« je objavil poročilo iz Washingtona, v katerem zatrjuje, da se tudi še po Rooseveltovem govoru oglašajo kritiki, ki izjavljajo, da se bo ozračje zastrupljalo vse dotlej, dokler se ne bo doseglo popolno edinstvo na vrhovih vse uprave. Walter Littmann je v tej zvezi izjavil, da tiči gnoloba v vladi, ki je z malimi izjemami prešibka, da bi mogla predsedniku pravo sveto vati na političnem področju in ves birokratski sistem do kraja spraviti v njegovo službo. Med predsednikom in njegovimi velikimi odločitvami na eni ter posameznimi ministri, uradi in odbori na drugi strani je prevelik jaz, da bi se mogli predsednikovi sklepi izpolniti.

Od Pod turna do magistrata

Nova prometna zveza, ko dobimo še most med Gerberjevimi stopniščem in magistratom

Ljubljana, 3. marca. Če govorimo o napredku Ljubljane, kar storimo zelo radi ob vsaki priložnosti, lahko štejemo k izpopolnitvi mesta tudi nove prometne zveze v središču. Ne le, da dobiva tudi središče številne moderne niše, ter da so zemljišča v njem vedno bolj izrabljena.

Značaj središča zahteva, da je čim bolj prepreženo s cestami in da so njegove ulice čim širše ter zvezane neposredno s sosednjimi kraji.

V našem središču je pa še mnogo zagat, slepih ulic, utesnenih ulic, ob zelo prometnih križiščih in nekaterih stare ulice niso niti prevozne. Tako je n. pr. v Franciškanski ulici mogoče le enosmerni promet, a še temu namenu ulica ne ustreza dovolj. Blizu magistrata pa imamo nekaj ulic, ki so v pravem pomenu besede steze med mračnimi hišami ali nekakšni hodniki. Voznja po njih je nemogoča, saj so tako ozke, da se komaj srečata dva pešca. Pri nas ni posebnost le židovska ulica. Celo vrsto ozkih ulic imamo v središču, neprijetnih za življenjski promet.

V načrtu so številne prometne zveze v središču, ki jih pa bomo lahko dobili šele po večjih regulacijskih delih. Omenimo naj le prehode med Kongresnim trgom in Prešernovo ulico, med Selenburgovo in Wolfsovo, odnosno Marjinih trgov, ki jih dobimo, ko bo uresničen načrt Južnega trga. Kongresni trg bi bil zvezan po Južnem trgu in prehodu s Prešernovo ulico nted Prešernovo in Franciškansko bi pa bil še en prehod. Dalje je v načrtu prehod med Franciškansko ulico in Rimskim trgom v smeri Cigaletove ulice. Tako bi dobili kolodvor še eno prometno zvezo s središčem, ki bi zelo dobro služila mnogim pešcem.

Nekateri dvomijo, da so takšne nove prometne zveze potrebne, češ, saj je dovolj starih. Toda središče vsekar potrebuje več prometnih zvez, če žari iz tega, da bi razbremenili druge ulice. Še posebej tako živahne, da bo promet trpel, ker so preozke. To smo se lahko že prepričali na Miklošičevi cesti, ki je bil motorni promet, neomejen, in ob raznih prilikah, ko je bil živahnejši osebni promet. Toda ta cesta je še sorazmerno široka in lahko sprejema večje prometne tokove. Posebne prometne težave so odlične v Prešernovi ulici in na Marjinih trgov. Tudi v Wolfsovi ulici se promet ne more razvijati povsem neovirano, zlasti še zaradi ožine na ogalu Kongresnega trga.

Mnogo preveč je prometno obremenjeno križišče pred glavno postjo. Kako bi ga razbremenili? Nova prehoda med Franciškansko ulico in Kongresnim trgom bosta

le malo pomagala, ker bo ta prometna smer služila bolj razbremenitvi Selenburgove ulice. Za razbremenitev križišča pred postjo je potrebno, da se usmeri drugam promet iz Prešernove ulice. Temu namenu bo lahko služila nova prometna smer med Tivolijem in magistratom, in sicer v smeri Šubičeve ulice.

Letos bodo končana cestna dela v podaljšnem lelu Šubičeve ulice in nova cesta bo lahko kmalu odprta. Velik del voznega prometa, ki ga zdaj prevzema Ulica 3. maja, se bo lahko usmeril po novi cesti, ki je za to tudi dovolj široka. Vozniki bodo pogosto raje izbirali to smer že zaradi tega, da se izognejo preveč živahnega in nevarnega središča pred postjo. Sicer pa bo tudi precej nevarno križišče ob stiku Šubičeve in Selenburgove ulice, zlasti, ker je slabo pregledno in ker je treba računati tudi s travmatskim prometom.

Velik pomen pa bo imela nova prometna zveza že zato, ker bo služila osebnemu prometu. Pešci, ki se zdaj poslužujejo predvsem Ulice 3. maja in Prešernove ulice, se bodo lahko izognili gneči in nemiru pred glavno postjo in v ulicah med Marjinih trgov in Tivolijem. Toda nova prometna zveza bo pršla do svojega pravega pomena šele, ko bo podaljšana do Mestnega trga. To se pravi, da bomo morali prej še dobiti most med Gerberjevimi stopniščem in Ribjo ulico. Razumljivo je, da nova prometna smer ne bo mogla služiti tudi voznemu prometu med Kongresnim trgom in Cankarjevimi nabrežjem. Nov most bo zgrajen v višini Hribarjevega nabrežja, torej znatno nižje od tal Wolfsove ulice in Kongresnega trga. Gerberjevo stopnišče bo torej ostalo. Most je pa vendar potreben že zaradi samega osebnega prometa. Z njim se bo pot med Kongresnim trgom, odnosno zahodnim delom mesta in magistratom znatno skrajšala, razbremenjena bo Stritarjeva ulica, pa tudi Wolfsova in Marjinih trgov. Še bolj bo nova prometna smer koristna, ker bo razbremenila Prešernovo ulico.

Prej ali slej bo potreben tudi prehod čez železnico pri liceju. Ko bo Šubičeva ulica zvezana s Tivolijem, bodo naši pariki strnjeni med Tivolijem in Trnovim tudi skozi središče: pot ki bo vodila pešca na Vegovi ulici skozi Zvezdo, mimo Muzejskega trga v Tivolij, se bo zdela sprehajala, tola ne le zdela, saj bo držala skozi zelenje drevedov in parkov. Glavno je, da se bo po novi prometni zvezi pot med središčem in zeleno mestno površino skrajšala. Tako se bo Tivolij približal Mestnemu trgu in ne le Kongresnemu, kar ima nedvomno vsega upoštevanja vreden zdravstveni pomen.

Prej ali slej bo potreben tudi prehod čez železnico pri liceju. Ko bo Šubičeva ulica zvezana s Tivolijem, bodo naši pariki strnjeni med Tivolijem in Trnovim tudi skozi središče: pot ki bo vodila pešca na Vegovi ulici skozi Zvezdo, mimo Muzejskega trga v Tivolij, se bo zdela sprehajala, tola ne le zdela, saj bo držala skozi zelenje drevedov in parkov. Glavno je, da se bo po novi prometni zvezi pot med središčem in zeleno mestno površino skrajšala. Tako se bo Tivolij približal Mestnemu trgu in ne le Kongresnemu, kar ima nedvomno vsega upoštevanja vreden zdravstveni pomen.

Mnogo preveč je prometno obremenjeno križišče pred glavno postjo. Kako bi ga razbremenili? Nova prehoda med Franciškansko ulico in Kongresnim trgom bosta

Kako bomo kupovali obleko in obutev

Novi predpisi o porazdeljevanju tekstilnih izdelkov, obutve in oblačilnih predmetov

Visoki komisariat za Ljubljansko pokrajino je 24. februarja izdal okrožnico z naslednjimi pojasnili k racionirani prodaji tekstilnih predmetov.

Glede na predpis navedbe z dne 8. novembra 1941-XX, po katerem se smajo predmeti, za katerih nakup je potrebno več kakor 40 točk izkaznice za odrasle osebe (odnosno 32 ali 24 točk) izkaznice za otroke ali dekline in za otroke) izjemoma na kupiti, tudi v prvem četrtletju, če potrošnik ni opravil drugih nakupov, pojasnjen sedaj okrožnica, da velja ta omejitev samo za tiste nabave, ki se nanašajo na točke z arabskimi številkami.

Prevele za pohištvo se prodajajo oredodaje točk. Za pregrinjala velja enako število točk, kakor za posteljne odeje. Za žalne obleke ni dovoljena izdaja nabavnega bona za družine, ki jih zadene smrti slučaj. Ne smejo se izdajati nabavni boni za uniforme voznega osebja in kontrolorjev malih železniških in tramvajskih podjetij, ker jim zadostuje službena čepica. Za verske edince velja glede racioniranja porazdelitve tekstilnih izdelkov postopek, kakor je določen za skupna gospodinjstva. Preja za tkanje je na razpolago samo za industrijske svrhe in se praktično ne prodaja občinstvu. Prejo iz umetne svile, kosmato, ki se uporablja pretežno za pletene obleke, je uvrstiti med sukanec za trgovino, na katerega je v skupini V pod številka 1 določeno, da je treba oddati 4 točke z arabskimi številkami za 100 gramov. Sportne predmete (majice, kratke hlače, telovadne obleke za dijakke) morajo nabavljati za oblačilno izkaznico tudi člani Italijanske litorske mladine, Dopolavora in sportnih društev.

Obutev

Sandale se morajo, kakor vsaka druga obutev, pri kateri je uporabljeno usnje,

„Nepričakovano“

Prvi del

Prikazovalna dvorana filmske družbe. Kupcu prikazujejo nov film. Ozračje je polno dramatične napetosti. Filmski producent in kupec sedita skupaj v mehkih, udobnih naslanjajih. V koku sede v manj udobnih naslanjajih zaupniki obeh strank.

Prikazovani film spada v vrsto »senzacionalnih in ima mnogo obetajolič naslov »Nepričakovano«. Veliki produkcijski stroški filma in njim prirojena prodajna cena sta znatno pripomogli k povečanju zgodovinskega pomena tega trenutka.

Filmski producent (se ozre postrani na kupca in pripomni): — Kaj pravite k temu prizoru?... Ali ste že videli kdaj kaj tako silno dramatičnega?

Kupec: — Ni slabo. Toda nikar ne pretiravajte, prosim.

Filmski producent: — Toda to še nič ni. Čujte — zdaj Pozor! Oglejte si dobro izraz obraza tega veličanstvenega vampirja... Človeku kar kri zastane v žilah.

Kupec: — Hm, ta ima čisto dobro masiko.

Producent: — Dobro? Recite: izbrano! To je pravo čudo med maskami. In pogledite, prosim, kako preži na predmestno goščobico. Pogledjte, kaj pogledjte, kako brezmejna groza odseva iz oči tega ubogega otroka (Potezne iz žepa ročec). Ob tem prizoru mojega novega filma nikoli ne morem zadržati solz. (Obriše si solzne oči. Njegovi zaupniki sleda gospodarskega vzgledu. Kupčevi zaupniki se skeptično smehljajo).

Kupec: — Videli smo že boljše stvari. Producent: — Tega pa nika ne trdite. Dodite pravilni in govorite ko iskren člo-

vek... Zdaj pa vampir, ki je pravkar poginjal v zrak železniško progo, po kateri bi moral pridrveti brzovlak št. 13... najde prstan, o katerem pozneje zvemo, da je bil last materine predmestne golobice. Povejte po pravici, ali sta pričakovali kaj takega. Oh, ta film je prava zakladnica domislekov in presenečenj, ki v polni meri upravičuje naš sijajni laslov. Spoznamo, da se na ceni tri tisoč dolarjev. Toliko je rač vreden ta film.

Kupec: — Saj sem vam že povedal, da dam največ tisoč osemsto.

Producent: — Kako bi mogel dati tak film za to ceno? To bi pomenilo, da sem ga vrget proč. (In pri teh besedah krklne »Ah!« tako bolešno, da zaupniki kar mraz spreletijo).

Kupec: — Kaj se je pa zgodilo?

Producent: — Ali ste videli to? Ubogemu Andreu so zamašili usta z robcem in past se je kar sama zaloputnila za njim, predmestna golobica se pa bori v strašnem cirkušnem peku za svoje življenje. Ah, bože, bože! Po požaru prestrašeni lev je ušel iz kletke in planil na njo, na ubogo, nezaščiteno golobico... Jaz tega ne morem več gledati!... Konjaka!... (Eden izmed njegovih zaupnikov plane takoj ven in se hitro vrne z večjo čašico konjaka, ki ga izpije filmski producent v dušku. Potem pa vzkligne z novo energijo): Tri tisoč dolarjev!

Kupec (mirno): — Dva tisoč in niti be-

Producent: — Kaj mislite, da morem toliko popustiti? Saj ste vendar moč obširnega temeljiterega znanja in gotovo ste sami spoznali, da je to delo polno genialnosti in fantazije... Eh, kaj mislite, da se je Andreja sam osvobodil? (Z zmagošlavim krklom.) Kaj še! Kar pogledjte, prosim. Osvobodil ga veličastni vampir, ki

Oblacišni predmeti

Za nabavo jop iz usnja za motocikliste in sploh vseh usnenih jop je zahtevalo enako število odrezkov, kakor za delovne jope. Glede spalnih jop pojasnjuje krožnica v zvezi z razliko med številom točk za izdelavo spalno jopo in za blago, potrebno za njeno izdelavo (slednje število je višje), da kaže uporabljati manj blaga za izdelavo spalnih jop, da se odstrani razlika, kar je tudi potrebno zaradi varčevanja s tekstilnim blagom. Jopijci za kakršno koli rabo, tudi sportni, spajajo po številu točk v 2. točko, skupine I. Veterne bluze in jope se smatrajo za navadne jope iz št. 1 in 2 skupine I. Tekstilno blago vojaškega tipa, določeno za civilne osebe, šteti se v službi vojaških poveljstev, ima enako število točk kakor drugo tekstilno blago. Dežni plašči iz gumiranega platna spadajo med dežne plašče, navedene pod skupino I in II. Šali in šerpe, ki so navedeni v seznamu racioniranega blaga v točkah 21 in 22 skupine I, v točkah 18 in 19 skupine II, in v točki 9 skupine III, spadajo pod te točke, tudi če so pleteni. Kot šerpe se smatrajo izključno ovratne šerpe. Ženske delovne halje (krila za ženske) spadajo med prepišane halje (točka 12 skupine II). Hlače na gumeni za otroke je smatrati za zunanje pletenine, če so izdelane iz pletenega tekstilnega blaga, sicer pa spadajo pod točko 2 skupine III. Halje za dijakke srednje tehnične šole, ki se rabijo med praktičnimi vajami, ga štiti obloko dijakov, se morajo nabaviti na podlagi osebne oblačilne izkaznice. Plašči za to-mobiliste proti prahu spadajo pod točko 20 skupine I, kjer so navedeni moški predpasniki. Perilo izdelano iz nerazpletih tkanin (umetna svila) se ne uvršča med pletenine, marveč mal perilo. Bluze napravljene iz nerazpletene blaga spadajo kakor ostale bluze v točko 4 skupine II.

Tekstilno blago

Voznih plaht ni dovoljeno prodajati ne nabavne bone, če naj se uporabljajo za pregrinjane motornih vozil, ker so v celoti namenjene za potrebe prebivalstva. Konjske plahte je prišteti v pogledu racioniranja med druga pregrinjala iz postavke 1. skupine IV Bombažne tkanine za avtomobiliste plahte je vključiti med tekstilno blago za tehnične predmete in je zato preda dovoljena. Sukno za biljarde je racionirano in se prodaja na podlagi nakupnih bonov. Če ima tekstilno blago služiti za tehnično uporabo se dobi zanj nabavni bon. Mornarsko tekstilno blago, modro ali kak v širini 70 cm in v teži 190 do 200 gramov na tekoči meter, je uvrščeno pod postavko 2 točke 1 b. skupine V. Tekstilno blago za prte ne sme prekrachiti obsega 200 x 250 cm in za prtiče ne obsega 60 x 60 cm. Vata za polnjenje spada med izdelke, ki niso racionirani, enako kakor dlaka kar el in žima za polnjenje. Tekstilno blago za dežne plašče spada pod postavko 6. skupine VI ne glede na širino. Isto velja za muslin. Zamet za ženske klobuke iz svile ali mešan v širini 45 cm in v teži 100 g na tekoči meter je uvrstiti med drugo tekstilno blago iz postavke 2, točke 1 a, skupine V.

Ostala pojasnila

Za izdajo nabavnih bonov ob porokah je potrebno, da se predloži potrdilo o opravljenih oblikih. Preoblačenje redovnic, ki niso še članice skupnih gospodinjstev in imajo oblačilno izkaznico, se mora izvršiti proti oddaji odrezkov. Sportne kraike hlače za ženske so izenačene s hlačami odnosno kratkimi hlačami za moške. Posebne podlage iz volnenega tekstilnega blaga ali iz tipizirane volne za dežne plašče dobe toliko število točk, kolikor blaga je bilo potrebno za njih izdelavo. Določilo, da se smejo predmeti, za katerih nakup je potrebno več kakor 40 točk z arabskimi številkami, izjemoma nakupiti v prvem četrtletju, če potrošnik ni opravil drugih nakupov, velja pri nakupu blaga za obloko le tedaj, če potrošnik nabavi blago in podlogo pri istem trgovcu. Ceztrebušniki in čezkoljenke spadajo med spodnje pletenine, medtem ko spadajo gorske maje med težke zunanje pletenine. Takozvane cule za trg so racionirane in spadajo pod postavke 19 in 17 skupine I in II. Otroške oblečke do največ 40 cm dolžine je smatrati za otroška oblačila izpod enega leta starosti in niso racionirane. Ni dovoljeno izdajati nabavne bone na ime družinskih članov jetnikov, da bi se jim poslala obleka. Sukanez iz konoplje ni obsežen v racioniranih tekstilnih izdelkih.

Radio Ljubljana

TOREK, 3. MARCA 1942-XX

12.15: Trio Emona. 12.40: Godalni orkester pod vodstvom Manna. 13.: Napoved časa — poročila v italijanski. 13.15: Komunikacije Glavnega stana Oboroženih Sil v slovenski. 13.17: Ljubljanski radijski orkester pod vodstvom D. M. Šijanec, pestra glasba. 14.: Poročila v italijanski. 14.15: Orkester pod vodstvom Spaggiaria. 14.45: Poročila v slovenski. 17.15: Koncert violonista Ibora Bistricega. 17.40: Pesmi in melodije. 19.30: Poročila v slovenski. 19.45: Slavnostni valček. 20. Napoved časa

misli, da je Andrea svak brata nekega bivšega poglavarja telovajev... Milostno nebo! Most se porušil! Padajo v brezdanje brezno! Tega ne vzdržim! Še en konjak! Hitro!... Tri tisoč dolarjev!

Kupec: — Dva tisoč.

Producent (sopih in komaj se lovi sapo): Tri tisoč... Pozor, golobica se reši s skokom na levov hrbet... Vlak zdrvi mimo... To je grozno... Mladini, zlasti pa mladim dekletom, bi morali ta film prepovedati... Pozor! Andrea razbere zagonetno pismo... Temna, nejasna grožnja... Kakšna nova past neki bo nastavljena ubogemu mladniku? Kdo, bo pojasnil to tajno?... Tri tisoč dolarjev!

Kupec: — Dva tisoč sto.

Producent: — A zdaj! A zdaj? James obstreljuje s strojnico Andreev avto... Pogledjte, pogledjte to vožnjo!... A uboga golobica še vedno sedi na levem hrbtu... Ah! Vampir skoči v morje in ulde na torpedu, ki svigne v istem trenutku mimo. Sijajno, nedosegljivo. (Zaupniki filmskega producenta začno navdušeno plaskati.)

Kupec: — Hm, o tem se da še govoriti.

Producent: — Tri tisoč, dragi moj, tri tisoč dolarjev... To je film razburiljivih prizorov, film silnih presenečenj. Film poln zagonetk, edinstven svoje vrste.

Drugi del

(Dva obiskovalca kina, kjer teče film »Nepričakovano«.)

Prvi gledalec: — Koliko je ura?

Drugi gledalec: — Čez deset minut bo deset.

Prvi gledalec: — Ali greva?

Drugi gledalec: — Da, kar pojdiva. Šaj itak še veča, kakšen bo konec. Vzameta se.

— poročila v italijanski. 20.20: Komentar dnevnih dogodkov v slovenski. 20.45: Gledališka sezona EIAR: Simfonični koncert pod vodstvom Angela Questa. 22.45: Poročila v italijanski.

SREDA, 4. MARCA 1942-XX

7.30: Poročila v slovenski. 7.45: Simfonična glasba, v odmoru napoved časa. 8.15: Poročila v italijanski. 12.15: Teret Dobrsek. 12.40: Koncert pianiste Mile Pignero. 13.: Napoved časa — poročila v italijanski. 13.15: Komunikacije Glavnega stana Oboroženih Sil v slovenski. 13.17: Koncert pod vodstvom Petralia (prvi del). 14.: Poročila v italijanski. 14.15: Lahka

Snoči je bil popoln lunin mrk

Nebo v marcu — Ta mesec bo delno mrknilo tudi solnce

Ljubljana, 3. marca

V marcu prestopijo solnce 21. ob 8. uri in 11 minut po veljavnim naprej pomaknjeni uri in znamenju Ovna. To bo začetek astronomske pomladi. Naklon solnca v tistem trenutku bo enak ničli: solnce bo na prehodu od negativnih vrednot, odgovarjajočim njegovemu južnemu položaju, k pozitivnim, odgovarjajočim severnemu položaju. Podrobno naj omenimo, da bo solnce od 1. do 31. marca prešlo od južnega položaja — 7 stopinj in 54 minut v severni položaj 3 stopinj in 48 minut. Razlika v spremembi položaja bo torej znašala 11 stopinj in 43 minut, kar odgovarja podaljšanju dneva v naših pokrajinah za 1 uro in 36 minut. Jutro bo nastopalo 56 minut prej, zvečer pa bo dan 40 minut daljši. Na dan od 16. na 17. marca bo solnce delno mrknilo. Mrk pa pri nas ne bo viden. Opažoval ga bodo lahko le na morskih področjih pripadajočih Indijskemu in Pacifiškemu oceanu ter Severnemu ledenemu morju.

Luna se bo astronomsko spreminjala naslednje dni: danes ob 1. uri in 20 minut je nastopila polna luna. 9. in 23. nastopi zadnji krajec, 17. ob 0.50 in 25. ob 1. uri 10 minut prvi krajec. V perigeju, to je v točki, ko bo najbolj oddaljena od zemlje, bo luna 8. marca, v apogeju, to je v točki, ko bo zemlji najbližje, pa 23. marca.

Snoči je lunina mrknila, kar je bilo mogoče opazovati tudi v naših krajih, kolikor ni morda opazovanja ponekod oviralo oblačno nebo. Zvezdoslovci so napovedali psamezne faze luninega mrka takole: 2. marca ob 23. uri in 28 minut je lunina stopila v polsenco, danes ob 0.31 je prešla v senco. Popoln mrk se je začel šele ob 1.33 in je dosegel ob 2.22 polovico. Konec

Z Goreniskega

— Novi koncerti po želji. V vseh okrožnih mestih Koroške pokrajine in tudi v nekaterih drugih večjih krajih bodo prirejani koncerti po želji v korist zimske pomoči. V Kranjskem okrožju sta bila že prirejena dva taka koncerta in oba so mulari zaradi velikega navala ponovili. V Kranju samem je vršel koncert okrog 12.000 mark. Drugi koncert so priredili v Škofji Loki, kjer je znašal skupni dobiček 4000 mark.

— Prvi pučni tečaj za matere. Okrožna voditeljica žen v Kranju ga. Ebenau je omogočila, da so lahko otvorili na Golniku v bolnišnici jedilnici domač bolnišni tečaj in pri krajevni skupini Sv. Križ prvi tečaj za dojenčke. Udeleženk je bilo po 25. Vodstvo tečajev je prevzela S. Marija Bauer.

— Kranjski učiteljskiški za zimsko pomoč. V zvezi s koncertom po želji so darovali tudi učitelji namoščenci in dijaki učiteljskega v Kranju za zimsko pomoč 1075 mark, kar pomeni, da je odpadlo na vžkega po 5.11 mark.

— Seja Okrožne hranilnice v Kranju. Pod predsedstvom deželnega svetnika dr. Skalke se je vršila v četrtki seja načelstva in druga seja upravnega odbora Okrožne hranilnice v Kranju. Razpravljalo se je zlasti o likvidaciji blvše Mestne hranilnice, o zaprosenih posojilih ter ureditvi Mestne hranilnice in njenih podružnic. Iz poročila ravnatelja Marescha je razvidno, da živa kranjska Okrožna hranilnica povsod največje zaupanje.

— Poziv gorenjski mladini. V okviru zborovanja mladotnikov, ki so pripravljene odleti letos na delo na kmete na Koroško je bilo 24. februarja v polno zasedeni kinodvorani na Bledu naborno zborovanje, ki so se ga v velikem številu udeležili fanti in dekleta z Bleda pa tudi stariši. Vodja oddelka za prehrano in kmetij, pri načelniku civilne uprave ing. Gay je v daljšem govoru pozival mladino, naj gre na kmete delat, ker je to častna služba narodu. Mladina bo dobivala za delo nagrado in sicer dekleta izpod 16 let mesečno 10 mark, dekleta od 16 do 18 let 15 mark, dekleta od 18 do 20 let 20 mark, fantje izpod 16 let 10 mark, od 16 do 18 let 20 mark in od 18 do 20 let 25 mark. Starejši fantje bodo pa dobivali plačo, kakor je v dotičnem kraju običajna. Govorili je tudi župan Paar, ki je pozival blejsko mladino naj sledi pozivu in gre delat na Koroško. Mnogo fantov in deklet se je takoj javilo. Taka nabiralna zborovanja bodo po vseh večjih krajih Gorenjske.

— Gostilne v Radovljici. Pred leti je dobila Radovljica moderno kopališče. Vsako leto je lahko sprejela okrog 700 letovisvarjev. Kopališče je privlačilo kopalec tudi iz bližnjih krajev in v okolici se je pila čista živahna gradbena delavnost. Pripravlja se gradnja velikega hotela. Izred sedanjih gostlin so nekatere stare že nad 100 let, tako gostilna pri Lectarju.

— Nesreča. V tovarni Appetit v Kamniku zaposlena 16letna delavka Josepina Bardolj je zadobila med delom pri gnatnem stroju težke poškodbe na desni roki. Prepeljali so jo v bolnico na Golniku.

— Domžalska mladina za nemške voja-

ke. Tudi domžalska mladina dela za nemške vojake. Fantje in dekleta pletu iz krp tople odeje.

— Iz Kamniške Bistrice. V januarju in februarju so bili v Kamniški Bistrici trije kuharski tečaji ter so se žene in dekleta učile kuhati enotne jedi. Obisk je bil zelo velik. Vse nabirale akcije za zimsko pomoč so bile uspešne. Zadnja, prirejena po dan nemške policije, je vrгла 659.73 mark.

— Otrški vrtec na Crnuču. Pred kratkim je bil odprt na Crnuču otroški vrtec. Po razvitu zastave je predstojnik okrajnega urada opozarjal zborovalce na pomen otroškega vrta ter apeliral na puzrtvalnost prebivalstva. Po govoru je

glasba pod vodstvom Petralia (Drugi del). 14.45: Poročila v slovenski. 17.15: Koncert kmečkega tria in Lumbarjevega vokalnega kvarteta. 19.: Tečaj italijanske, poučuje prof. dr. Stanko Leben. 19.30: Poročila v slovenski. 19.45: Malgajev duo na harmoniko. 20.: Napoved časa — poročila v italijanski. 20.20: Komentar dnevnih dogodkov v slovenski. 20.40: Orkester in zbor pod vodstvom Petralia. 21.25: Predavanje v slovenski. 21.35: Koncert sopranistke Nade Stritarjeve, pri klavirju Marjan Lipovšek. 22.05: Koncert dueta Ruata Sassoli-Tassinari. 22.45: Poročila v italijanski.

popolnega mrka je bil ob 3. uri in 10 minut. Iz sence je luna prešla ob 4. in 12. minut, iz polsence pa šele ob 5. uri in 15 minut.

Čeprav je bilo nebo precej oblačno in je deloma tudi oviralo opazovanje, je bila svetla lunina ploskev še dokaj dobro vidna ob nastopu prve faze mrka. Skozi sivo senco proti jugovzhodu plazečih se obla- kov je bilo še vedno mogoče opazovati spremembe.

O gibanju in vidnosti planetov v marcu pa naslednje:

Merkur bo viden jutru na vzhodu, posebno okoli 8. marca. Kasneje se bo pojavljal vedno bolj pozno in se bo proti koncu meseca izgubil v dnevni svetlobi.

Venera bo v začetku meseca vzhajala nekaj ur pred solncem. Med mescem bo svoj vzhod postopoma anticipirala, tako da bo dosegla proti koncu meseca približno tri ure vidnosti. Vidna bo na vzhodu pred izidom solnca, 9. marca bo Venera dosegla največji sijaj in 13. jo bo mogoče opazovati v največji navidezni bližini lune.

Mars bo viden v prvi polovici noči. Njegov vzhod in zahod pa se bosta med mesecem pomaknila naprej za približno eno uro. 22. marca ga bo mogoče opazovati v navidezni bližini lune.

Jupiter sledi Marsu pri vzhajanju v razdalji nekaj ur. Tudi njegov vzhod se bo v mesecu poranil za pčji dve uri, kar velja tudi za zahod. V navidezni bližini lune bo 23. marca.

Saturn bo v začetku meseca vzhajal malo pred Marsom. Kasneje ga bo pa znatno prehitel in bo proti koncu meseca dosegel približno eno uro bolj zgodnji vzhod kot Mars. Viden bo Saturn v prvi polovici noči. V navidezni bližini lune bo 21. marca.

Izročil ključke voditeljci vrta gđ. Gornigg. — Vpisovanje v koroški Volsbund je končano. Vpisali so se vsi moški in ženske, stari nad 18 let. Delo so opravili občinski uradniki.

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Torek, 3. marca: Kunigunda. DANASJEN PRIREDITE

Kino Matica: Neopričevana ura. Kino Sloga: Dva tovarisa. Kino Union: Potepuh z moža.

V boju proti bolezenskim klicam

Bakteriološko epidemiološki oddelek HZ v boju proti nalezljivim boleznim in steklini

Ljubljana, 3. marca. Pri ocenjevanju zdravstvenega dela je težko reči, katera naloga je važnejša in potrebnjša. Vse delo, ki je razdeljeno na posamezne oddelke Higijenskega zavoda, je potrebno in v splošnem interesu prebivalstva. To velja enako za zgozji znanstveno, laboratorijsko delo kakor za praktično udeleževanje med ljudstvom, na terenu, kakor pravimo, ali v zdravniških ordinacijah sobah. Vse delo je zvezano tesno med seboj, in če bi opustili eno vrsto dela, bi bilo vse drugo nepopolno, v nekaterih pogledih celo onemogočeno. Znanstveni delavci v laboratoriju in higieniki na terenu morata delati vzajemno. Najboljši primer, kako je povezano zdravstveno delovanje zdravstvenih ustanov in oddelkov Higijenskega zavoda, nam nudi prav delo bakteriološko-epidemiološkega oddelka. Boi proti nalezljivim boleznim bi bil nemogoče brez dela tega oddelka. Kakor so potrebne asanacije naselij, preskrba prebivalstva z zdravjo vodo itd., vendar ne morejo biti dovolj učinkovite in ne popolne brez delovanja bakteriološko-epidemiološkega oddelka.

Podlaga za zdravstveno delo

Kratko smo že opisali naziv našega zdravstvene organizacije. Sprevideli ste lahko, da je bilo delo, ki ga opravlja zdaj bakteriološko-epidemiološki oddelek, osnova in začetek obširnega delovanja Higijenskega zavoda. Bakteriološko-epidemiološki oddelek se je razvil iz Stalne bakteriološke postaje v Ljubljani, ki je bila ustanovljena 1. 12. 1922. Bakteriološka postaja je delala bakteriološko in razne druge laboratorijske analize. Naloge bakteriološke postaje je prevzel bakteriološko-epidemiološki oddelek Higijenskega zavoda leta 1925. Delo oddelka je razdeljeno na več odsekov: diagnostični odsek za serodiagnozo sifilide, epidemiološki in antirabični.

Število analiz narašča

Iz podatkov o delovanju oddelka je razvidno, da število laboratorijskih analiz narašča. Posebno se je povečalo število analiz nalezljivih bolezni. Področje Higijenskega zavoda se je zmanjšalo, ni pa se v primeri s tem zmanjšalo tudi število analiz. Tako so leta 1940 prejeli v analizo s področja bivše dravske banovine 15.775 vzorcev, lani pa že v devetih mesecih (od 1. aprila) 12.034 za bakteriološko-serološke preiskave. Za serodiagnozo sifilisa je bilo poslanih 2663 vzorcev. Za serodiagnozo tuberkuloze je bilo poslanih sorazmerno malo vzorcev, samo 4. V preiskavo so prejeli 529 vzorcev vode in 16 vzorcev živil. O preiskavih vode smo že poročali pod posvajanjem o delovanju higijenskega oddelka. Higijenski oddelek pa ne analizira sam vode; vzorce vode preiskuje bakteriološko-epidemiološki oddelek in kemijski oddelek. Zdravstveno nadzorstvo nad vodami je nemogoče brez bakteriološkega analiz. Lani so ugotovili z bakteriološkimi in mikroskopskimi pregledi, da je bilo 233 vzorcev vode užitnih in 296 neužitnih.

Preiskave živil

Živila preiskujejo v sumljivih primerih in vzorce, ki bi jih morali prejeti s področja redno. Za smotno nadzorstvo nad živila bi bilo potrebno seveda, da bi redno prejemali vzorce in ne le, ko je sumljivo, če je živilo ponarejeno ali okuženo, odnosno pokvarjeno. Zato bi pa bilo potrebno, kakor smo omenili v poročilu o delu higijenskega oddelka, da bi bili temu oddelku dodeljeni zdravstveni pomočniki za nadzorstvo nad živila na deželi. Zdravstveno nadzorstvo na deželi je poverjeno organom okrajnih načelstev, v mestu pa mestnim poglavarstvom. Ljubljana ima na mestnem tržnem nadzorstvu laboratorij za preiskavo živil. Poročali smo, kako veliko delo opravi ta laboratorij, ki preišče zlasti mnogo vzorcev mleka. Na deželi ni laboratorijev za preiskavo živil, zato bi morali poslati vzorce v Ljubljano Higijenskiemu zavodu. Naglasiti pa je treba, da vzorcev živil ne preiskuje samo bakteriološko-epidemiološki oddelek; ta oddelek preiskuje samo vzorce sumljivih živil, odnosno pokvarjenih ali ponarejenih, medtem ko vzorce, ki jih pošiljajo v preiskavo, ne glede na to, ali so živila sumljiva ali ne, preiskujejo na kemijskem oddelku. Ta oddelek — o njegovem delu bomo govorili posebej — opravlja isto nalogo kakor na primer laboratorij Ljubljanskega tržnega nadzorstva. Na bakteriološko-epidemiološkem oddelku so preiskali lani le 16 vzorcev sumljivih živil, med katerimi jih je bilo 6 pokvarjenih. Preiskovali so mleko (1 v zvezi) in sladkor ter moko (15). Vzorcev mesa in mesnih izdelkov ni bilo.

Boj proti steklini

Marsikdo ne ve, da imamo v Ljubljani tudi antirabični ambulatorij, kjer cepijo proti steklini ljudi. To zvedo navadno šele, ko jih doleti nesreča, da jih ogriže sumljiv pes. Nekateri se vedno mislijo, da v Ljubljani proti steklini ne cepijo ljudi in da morajo nesečno potovati celo v Zagreb ali v katero drugo večje mesto, ki ima antirabični ambulatorij. V Ljubljani pa deluje antirabični ambulatorij, ki je odsek bakteriološko-epidemiološkega oddelka Higijenskega zavoda, že od leta 1929. Ambulatorij je začel posloovati po posebni ministrski odredbi. Za cepitve proti steklini je bil na konferenci direktorjev higijenskih zavodov leta 1927 v Cetinju določena vakcina po dr. Hemptu. Bivša dravska banovina je imela do leta 1929 samo v Celju Pasteurjev institut z internatom. Ta zavod je bil ustanovljen leta 1924. Prejšnje čase so pa morali pacienti iz Slovenije iskati pomoč proti steklini celo na Dunaju. — Tudi antirabični ambulatorij je imel lani več dela kakor predlanskim. Lani je bilo cepitvenih proti steklini 174 ljudi (93 moških in 81 žensk), predlanskim pa 157. Pri tem je treba opozoriti tudi, da se lanske številke o delu ambulatorija nanašajo le na devetmesečno dobo. K cepitvenju prihajajo ljudje navadno dobro, po ugrizu. Največkrat se ogriže v nogo. Zanimivo je, da otrok navadno ni med njimi. Lani je bilo cepitvenih največ ranjenec v starosti od 15. do 50. leta. Ne cepijo le ljudi ogriženih po sumljivih psih temveč tudi ranjene od drugih sumljivih živali. Lani je bilo po psih ogriženih 158 ljudi, ranjen od kopitarjev 10, od mačk pa 6. Uradno so bili obveščeni, da je bilo zdravstveno stanje 87 cepitvenih po šestih mesecih ali po enem letu zadovoljivo. Smrtnih primerov lani ni bilo kakor tudi ne komplikacij.

983 prijav nalezljivih bolezni

Boj proti nalezljivim boleznim je izrednega pomena in zdravstvene ustanove so se vedno zavedale, da je ta njihova naloga ena glavnih, če ne glavna pri delu za zdravstveno zaščito prebivalstva. Posebej bi bil treba pisati, če bi hoteli primerno oceniti, kaj vse je že storil Higijenski zavod v tem pogledu. Ob tej priliki omenjamo samo nekaj števil o delovanju bakteriološko-epidemiološkega oddelka; v njih se zrcali obseg dela pri zatiranju nalezljivih bolezni med našim prebivalstvom. Lani so prejeli 983 prijav nalezljivih bolezni. Največ obolenj je bilo tudi lani za davico, in sicer 295. Na drugem mestu so obolenja za garjami (218), na tretjem pa za škrlatinko in šenom (po 89). Obolenj za tifom in paratifom je bilo 80. Poročali smo že, da je bilo lani prijavljenih samo 29 obolenj za malarijo. Za drugimi nalezljivimi boleznimi je obbolevalo znatno manj ljudi. Tuberkuloznih obolenj je bilo prijavljenih samo 17, obolenj za dizenterijo 24 in meningitisom 28. Ta obolenja za nalezljivimi boleznimi v Ljubljani pokrajini so bila javljena od 16. marca do 31. decembra. Za nalezljivimi boleznimi je umrlo 40 bolnikov v vsej pokrajini, med njimi 17 v Ljubljani, v Ljubljanskem okoliškem okraju 8, v ložaškem okraju 2, v novomeškem 8, v kočevskem 2 in v črnomurškem 3. Difterija je zahtevala 9 žrtev, sence 7, meningitis 6, tifus in paratifus 5, škrlatinka 2, po 2 pa

morbili, erisipeli in tetanus. V ljubljanski bolnici je bilo prejelanih s sanitetnim avtomobilom 55 bolnikov, obolenih za nalezljivimi boleznimi (36 moških in 19 žensk). Oddelek je opravil 43 epidemioloških ogledov, in sicer 12 v kočevskem okraju, 21 v ljubljanskem okoliškem in 10 v ložaškem. Ogledi so bili v zvezi z nastopom nalezljivih bolezni, ki so pa bili navadno sporadični ter niso imeli značaja epidemije.

4992 ljudi cepljenih

Naslednje številke nam pokažejo, se bolj jasno, kako pomembno delo opravlja bakteriološko-epidemiološki oddelek Higijenskega zavoda. Lani je bilo v devetih mesecih aktivno imuniziranih 4992 ljudi, med njimi 2028 moških in 2964 žensk. Proti davici so cepili 2492 oseb, proti škrlatinki 58, proti tifu 2159, proti dizenteriji 267, proti ošpicam 12 in proti meningitisu 4. Na več ljudi je bilo cepljenih v Ljubljani, 4079, v ljubljanskem okoliškem okraju 279, v ložaškem 34, v kočevskem 86, novomeškem 493 in črnomurškem 21. Ob drugi priliki bomo še opisali delo oddelka za desinfekcijo in desinsekcijo. Tudi v tem oddelku je glede na izredno obširno področje ter obseg dela zaposlenih presenetljivo malo osebja: 2 zdravnik (med njima eden v dolžnosti šefa), 4 zdravstveni pomočniki, zaščitna sestra, dnevničarka zvančnica in sluginja.

DNEVNE VESTI

Opozorilo železniške direkcije

Železniška direkcija opozarja zainteresirane, da je zaradi lažjega prejetanja blaga iz ljubljanskega železniškega skladišča dovoljen oseben in tovorni promet in sicer preko nadzorovanih točk na sledečih cestah: Vič, St. Vid, Tomačevo, Moste, Sostro in Škofljica. Poleg osebne legitimacije morajo imeti zainteresirani tudi obvestilo železniške postaje ali drug odgovarjajoči izkaz. Prizadeži naj se potrudijo in dvignejo blago, da se s tem izognejo taksam.

— Smrt ugledne gostilničarke. Na Ježici je večeraj popoldne zadela kap dalec naokrog znano in priljubljeno gostilničarko go. Marjeto Vilfanovo, Aleševu mamo, kakor so jo klicali po domače. Gostilnica »Pri Alešu« slovi že dolgo in na tisoče ljubljancov je dobro poznalo pokojnico, ki je v nji marljivo gospodinjila in gostoljubno stregla gostom. Lani je praznovala Aleševa mama 80-letnico rojstva. Kot dekle se je pisala Persin. Celih 58 let je vzorno gospodinjila na sedanem domu, ki ga je spretno vodila po smrti svojega moža Antona. K večnemu počitku položila pokojnico jutri ob 10. Pogreb bo iz hiše žalosti Ježica št. 40, na farno pokopališče k sv. Jurju, kjer ima Vilfanova rodno svojo grobnico. — Pokojnik bodi lahka zemlja, težko prizadetim svojcem naše iskreno sožalje!

— Kazni za poslušanje tulj radjskih postaj. Romski Uradni list je objavil zakon z dne 5. januarja, s katerim so določene kazni za tiste, ki uporabljajo radjske aparate za poslušanje radjskih oddaj in obvestil sovražnih in nevtralnih držav. Kazni znašajo 6 mesecev do 3 leta zapor, in 4000 do 40.000 lir denarne kazni. Za vse osumljence je obvezen preiskovalni zapor. Izrečena kazen ne sme biti pogojna. Zakon je stopil v Italiji v veljavo v petek.

— Cene enoletnega toaletnega mila. Z nedavnim odlokom je Ministrstvo za korporecijo določilo, da se morajo za prodajo enoletnega toaletnega mila uporabljati iste cene, kakor so določene za toaletno milo običajnega tipa. Torej bo enoletno toaletno milo stalo v prodaji na debelo 13 lir kg in v prodaji na drobno 18,50 lire. Ministrstvo je dovolilo prodajo parfumskega mila starih vrst do 31. marca.

— Ogrevanje pisarn in stanovanj prestatno s 10. marcem. Po predpisih, ki so za ogrevanje stanovanj in pisarn ter drugih prostorov v veljavi, se mora ogrevanje z 10. marcem ustaviti. Monopol premoaga je sedaj objavil, da se bodo štele dobave, izvršene od 1. marca naprej, že na račun dobav za zimo 1942-43.

— Sklepi mednarodne konference o odpovedi stanovanj. Italijanski časopisje, med njimi predvsem »Popolo d'Italia«, »La Stampa«, »Il Popolo di Roma«, se je zadnje čase zelo zanimalo, da bi se učinkovito uredilo vprašanje odpovedi stanovanj in z njim v zvezi vprašanje nelegalnega zviševanja najemnin. Mednarodna konferenca, ki se je sestala v Romi pretekli teden, je posvetila pozornost tudi temu važnemu življenjskemu vprašanju, pri katerem je zlasti zainteresirano siromašno prebivalstvo. »Popolo d'Italia« opisuje zlorabe in pravi: V zadnjem času je bilo kupljenih mnogo nepremičnin ne glede na ceno izključno s spekulativnimi smotri. Ko so kupci prišli v posest nepremičnine, so samo premljevali, kako bi si z njo povečali svoje dohodke. Ker pa je preveč zvišanja najemnin preprečevala njihove nakane, so se posluževali neke določbe zakona, ki je bila utemeljena v mirnih časih, ki pa je sedaj v vojni izgubila svoj raison d'être. Omenjena določba je dovoljevala odpovedi stanovanj razen v primerih nemoralnosti ali zamude s plačilom najemnine, tudi ko se je hotel lastnik ali njegov sorodnik vseliti v stanovanje. Sedaj je mednarodna konferenca sklenila, da je dopustna odpoved razen v primeru, ko ni izpolnjena pogodba, edinele če lastnik dokazuje nujno in neodložljivo potrebo razpolagati s stanovanjem oziroma nepremičnino osebno ali pa za svoje sorodnike do druge stopnje v ravni rti. Ta zadnja možnost pa ni dana tistim, ki so kupili ali bodo kupili, nepremičnino po 29. marcu 1941.

— Zatemnitev od 20. zvečer do 7. jutraj. Notranje ministrstvo je naročilo vsem pokrajinskim odborom za obrambo pred zračnimi napadi, da bo zatemnitev od 20. februarja naprej od 20. ure zvečer do 7. jutraj. Nova odredba velja do nadaljnjega.

— Skrivnostni umor mladega gozdarja. Iz Bolzana poročajo, da so v četrtki odkrili v Rasumu v dolini Pusteria krut zločin. Mati gozdarja Ivana Malerja je poklicala na pomoč sosedo, ker njenega sina ni bilo iz spalnice k zajtrku, boječ se da se mu je zgodila nesreča. Sosedje so se njeni prošnji odzvali in ker so bila vrata v sobo

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Predstave ob delavnikih ob 16 in 18.15, ob nedeljah in praznikih ob 10.30, 14.30, 16.30 in 18.30

KINO MATICA • TELEFON 22-41

Najbolj priljubljena igralca
Aldo Valli in Anna Magnani
v odlični romantični komediji:
Neopravičena ura

KINO UNION • TELEFON 22-21

Znameniti in priljubljeni
Charles Laughton v filmu
Potepuh z ctoka

KINO SLOGA • TELEFON 27-30

Izredno lep film svetlega tovarstva in poštovanja
Dva tovariša
po romanu P. Lorenzija
Gino Cervi, Evi Maletić, Misa Doro,
Luigi Fedla

zaklenjena so s silo vdrlj vanjo. Našli so mladega gozdarja ležečega v veliki mlaki krvi na tleh. Na čelu je imel veliko rano. Policijske oblasti, ki so se takoj lotile podrobne preiskave, so našle v bližini hise okrvavljeno sekirko, ki je nedvomno služila zločinu za izvršitev njegovega grozovitega zločina. Zakaj je bil gozdar umorjen, še niso ugotovili.

— Osej ga je brenil, pa je umrl. 84letni kmet Luigi Fantin iz Settima di Portogruaro je v četrtki zjutraj opravljal v staji svojo živino. Med delom ga je nenadoma brenil osej. Brca je bila tako močna, da je imel revež hrbtnico popolnoma zdrobljeno. Fantina so takoj prepeljali v bolnico, kjer je po nekaj urah umrl.

— Nemški odposlanstvo v Romi. V soboto je prišlo v Romo nemško odposlanstvo, ki ga sestavlja nekaj sanitetnih voditeljev nemške Hitlerjeve mladine. Odposlanstvo je obiskalo sanitarne naprave Gila na Foru Mussolini in sedež generalnega poveljstva Italijanske mladine.

— Padec treh akrobatov s trapeza. Med uvodno predstavo cirkausa Arbelij v gledališču Puccini v Milanu se je raztrgal sestavni del trapeza in trije akrobati, ki so na njem izvajali svoje umetništvo, so padli v začetno mrežo. Dva sta pri padcu odnesla le lahne poškodbe, medtem ko se je tretji, sin lastnika cirkausa, poškodoval precej nevarno po glavi in nogah, tako da so ga morali prenesti v bolnišnico.

— Denarni obtok na Hrvaškem. Na sedanju hrvatskega sabora je poročal finančni minister dr. Koschak o težkočah glede hrvatske valute in zamenjave dinarskih v kunske novčance. Tik pred potekom za zamenjavo določenega roka je bil storjen poskus zhitapiti iz inozemstva za eno milijardo kun dinarskih novčanic, kar je bilo pa preprečeno. Obtok novčanic je znašal do konca leta 8.352.000.000 kun, kar pomeni v primeri z zadnjim stanjem obvirka novčanic v bivši Jugoslaviji in glede na število prebivalstva. Hrvatske porast za okroglih 30%. Od 1. januarja 1942 veljavni državni proračun v znesku 10.891.000.000 je sam po sebi visok, toda glede na velike potrebe države in na sedanje razmere bo komaj zadostoval. Minister je napovedal nov carinski zakon ter naglašal potrebo, da se davnica davna morala prebivalstva.

— Jubilej nemškega generala v Zagrebu. Zagrebški listi so se s toplimi članki spominili 60letnice rojstva nemškega generala v Zagrebu dr. phil. h. c. Gleise-Horstenau, odličnega generalštabnega častnika, politika in zgodovinarja. V imenu vsega hrvatskega naroda so mu čestitali k življenjskemu jubileju.

— Hrvatske kmetijske zbornice ukine. Vse kmetijske zbornice na Hrvaškem so bile ukine. Njihovi posli so bili preneseni na kmetijske zadruge, ki so prevzele tudi vse njihovo premoženje.

— Radiosluhanje usnja v Srbiji. Srbska centrala za usnje objavlja, da bo v bodoče potrebno posebno dovoljenje za izdelovanje čevljev in opank v kolikor ne gre za predelavo usnja ali gumija. Prepovedano je izdelovati lakaste čevlje, usnjene copate, damske čevlje nad 18 cm, škornje za otroke, gozdarje in smučarske čevlje, kopalne čevlje iz usnja ali gumija, in damske čevlje s petami nad 52 mm.

— Nesreče. Večera so pripeljali v ljubljansko bolnico tri ponesrečence. — Mariji Rojci, 74letni ženi prevoznika iz Ljubljane, je neki delavec po nesreči vrigel kepo premoaga na glavo, ko je praznil voz. Gospa je nekoliko ranjena in bo morala nekaj časa ostati v bolniški oskrbi. — Jerneja Pečnika, 34letnega mesarskega pomočnika iz Ljubljane, je brenil konj v glavo. — Franciška Rupnik, 43letna žena magistralnega uradnika, je padla in se ranila na levici.

NAŠ NOVI ROMAN

V jutrišnji številki začnemo pribočevati veleznimiv roman

„Dr. Torridon igra za vse“

izpod peresa B. Perowna. Dejanje romana se godi na sredozemski rivieri, v krogih pisane mednarodnega občinstva, ki se zabava po hazardnih igralnicah in drugod. Slučaji nenavadne kriminalne zadeve in enako nevsakdanje ljubezenske zgodbe se izprepletajo tako napeto, da tudi najzahtevnejši čitatelj ne bo razočaran.

Pozor na začetek:

JUTRI, V SREDO, DNE 4. MARCA!

Iz Ljubljane

—lj Potrebne pr'metne zveze. Prad kratkim je neki ljubljanski dnevnik s tem naslovom objavil daljši članek, da posebno med Rožno dolino in Vičem ter Stan in domom potrebujemo več boljših prometnih zvez. Želja je seveda popolnoma upravičena, kar je upoštevala tudi mestna uprava, saj so v regulacijskem osnutku določene iz Rožne doline na Tržaško cesto naslednje zveze, ki nekatere že obstoje: Levčeva ulica—Glinška ulica, Cesta IX.—Bobenčkova ulica, Cesta XVII.—Grekova ulica, poleg tega pa še velika krožna ali obhodna cesta. Ali bodo te ceste tekle čez železnico v podvozu ali nadvozu, je odvisno od poglobitvenega vprašanja železnice. Na vsak način so pa zveze v razdalji okrog 400 m dosti goste, ker ta razdalja predstavlja komaj oddaljenost dveh tramvajskih postajališč. Zveze dveh Gradaščice so pa v regulacijskem osnutku sledeče: Gorupova ulica, Groharjeva cesta—Riharjeva cesta, Haidrihova ulica—Rezijanska ulica, Vrhovnikova ulica, Zavešička ulica na Viču in pa tudi tukaj krožna ali obhodna cesta. Podrobno bo pa zadeva spet preštudirana pri izdelavi generalnega regulacijskega načrta, vendar pa moramo upoštevati, da je za vsako regulacijo treba imeti potrebna sredstva.

—lj Opremljenih sob še vedno potrebuje mestno poglavarstvo, predvsem pa tri postelje v eni ali dveh sobah s soup-rabo kopalnice v sredini mesta. Prijave sprejema mestno glavno vložičke na Mestnem in 27. prtiličke, levo.

—lj Ravateljstvo drž. klasične gimnazije sporoča, da bodo vsi osmi razredi nadaljevali pouk na ugrinski meščanski šoli, in sicer začno dne 4. marca ob triletni na triletnajst. — Bajuk, ravnatelj.

Sportni pregled

Gundar Hägg zopet trenira

Znani švedski svetovni rekordni tekač Gunar Hägg, ki je bil zaradi kršitve amaterskih pravil za več mesecev izločen, zljaj zopet pridno trenira. Počivati je moral čez zimo, kar ga ni posebno motilo. Nasprotno sam je izjavil, da bo spomlad v formi, v kakršni še nikoli ni bil. To pa pomeni mnogo, saj je Hägg že prej nekoč izjavil, da bo izboljšal svoj svetovni rekord na 1.500 m v 3.47.6. Lahko torej pričakujemo, da si je sam zastavil to nalogo, ki mu bo olajšana še s tem, da se ukvarja z enako mislijo tudi njegov najhujši tekmeč Göteborgar Arne Anderson. Vse torej kaže, da bo dosežen letos poleti nov svetovni rekord na 1.500 m bodisi po Häggu ali Arne Andersonu.

Lazio trenira, bivši dunajski nogometni igralec

Eden najbolj znanih bivših dunajskih nogometašev Aleksander Popović, ki je zastopal barve klubov Austria in Rapid in sodeloval v letih 1911. do 1925. na 35 meddržavnih tekmah, deluje zdaj v Romi kot nogometni učitelj. Italijanski klub Lazio je z njegovim delom zelo zadovoljen.

Bolgarski nogometni jubilej

Sofijski nogometni klub FK 13 proslavi letos v maju 30letnico obstoja. V proslavo jubileja priredi nogometni turnir z rumunskimi in madžarskimi moštvi. FK 13 je najstarejši bolgarski nogometni klub, tako da lahko rečemo, da bo praznoval letos bolgarski nogomet svoj 30letnico.

65 m v metu kladiva?

V švedski lahkoatletiki polagajo letos velike nade na mladega, šele 23 let starega Bo Ericsona, ki je postavil lani poleti švedski rekord v metu kladiva na 56.66 m. Bo Ericson si je zastavil visoke cilje in hoče letos zboljšati svoj rekord. Po njegovem mnenju svetovni rekord v metu kladiva, ki ga je postavil leta 1939. Ervin Blask v Stockholmu na 59.00 m, še daleč ni zadnja stopnja v razvoju te sportne panoge. Po Ericsonovem mnenju se bo dal pomakniti svetovni rekord na 60 ali celo 65 m. Toda zaenkrat bo treba doseči 59 m, kajti svetovni rekord se ne pobirajo po cesti. Bo Ericson ima morda pred seboj še lepo bodočnost, ker je kot metalec kladiva razmeroma še mlad. Toda vprašanje je, če bo mogel doseči svoj cilj.

Nov Zamora?

Španija stopa zopet v ospredje mednarodnega sporta. V kratkem odpotuje po dolgih letih prvič zopet špansko nogometno moštvo v inozemstvo. Pojavljajo se čisto novi obzori. Neopazben pa ostane španski vratar Zamora, ki utira zdaj kot trener dvakratnemu prvaku Aviazion Madrid pot na čelu tabele v nacionalni ligi. Zamora je ostal nenadomestljiv. Na meddržavni tekmi Španija—Nemčija leta 1935. v Kölnu je stal namesto njega v vratih španskega moštva Elizaguirre. Toda Zamora kot rezervni vratar stoječ v plašču ob strani je bil deležen večjih simpatij in navdušenja 70.000 gledalcev, kakor vratar sam. Čez leto dni so starega mojstra zopet poldneali, toda v tekmi proti Nemčiji je moral kapitulirati pred Fathovimi streli in Španija je prvič podlegla v Barceloni v meddržavni tekmi. Zdj pa stopa baje na plan novi Zamora. Piše se Acuna in je član še ne posebno dobro znanega kluba La Coruna. Na neavni nogometni tekmi v Barceloni so se gledalci silno navduševali zanj in njegova obramba je vzbudila splošno občudovanje. Njemu je šla zasluga, da je domače moštvo Španjola izigubilo tekmo. Čeprav je Coruna v sredini tabele, ima ta klub to Acuno za zasluge najmanj golov. Celo kritični in trezni strokovnjak Pedro Escartin, znani španski mednarodni sodnik pravi, da bo Acuna kmalu dosegel Zamorov razred. 12. aprila bo v Berlinu nogometna tekma med Nemčijo in Španijo in morda bodo Berlinčani na nji že videli to novo čudo vratarja.

Nadaljevanje madžarskega nogometnega prvenstva

Po daljšem odmoru se je prejšnjo nedeljo začel poletni del madžarskega nogometnega prvenstva. Prvo kolo je dalo naslednje rezultate: Ferencvaros—Gamma 5:2, Kolossvari—WMFC 3:3, Ujvideki (Nev Sad)—Szeged 3:3, NAC (Veliki Vardin)—MAVAG 7:1, Szolnok—Elektronos 2:1, Ujpest—Kispest 5:1, SZVSE—DIMA—VAG 2:2 in SBTC—Lampart 2:1. Kakor kaže prihaja madžarski prvak Ferencvaros, ki je v jesenskem delu nogometnega prvenstva izgubil že 6 tekem, ponovno v svojo staro formo. Visoko zmago proti Gamma je dosegel celo brez svojega najboljšega branilca Sarosija III. Stanje je po prvem kolu bilo naslednje: WMFC 26 točk, Ujpest 25, Szolnok 24, Szeged, Gamma 20, Ferencvaros, NAC 19, Elektronos 16, itd. Novosadski Ujvideki je zbral doslej le 8 točk in je na 14. mestu med 16. tekmovalci.

Madžari se pripravljajo na mednarodno tekmo z Nemčijo, ki bo 15. marca v Budimpešti. Določili so že svoje moštvo, ki je v glavnem tisto, ki je zmagovalo lani v Curihu 2:1 nad Švicco.

Sporod bolgarskih mednarodnih tekem

Bolgarska nogometna zveza je določila za svojo letošnjo sezono naslednje 4 mednarodne tekme: 5. aprila na katoliško veliko noč bodo Bolgari nastopili v Budimpešti proti Madžarom, 3. maja bo bolgarska reprezentanca igrala v Sofiji proti Hrvatim, 31. maja bodo v Sofiji nastopili Romuni in 14. junija Nemci. Med revanšnimi tekmami je sklenjena že tekma s Hrvatsko, vendar pa še ni določen datum.

Poraz Len Jenkinsa

Po poročilu, ki prihaja iz New Yorka, sta se v Filadelfiji sestala pred 15.000 gledalci bivši svetovni prvaki lahke teže Len Jenkins in Marty Servo. Len Jenkins, katerega silnih udarcev se vsi boje, je borte začel z veliko napadalnostjo in je bil Servo v prvih kolih prisiljen omejiti se na obrambo. Od petega kola naprej pa je Servo prešel v protiofenzivo in zadal bivšemu svetovnemu prvaku celo vrsto težkih udarcev. Jenkins se je zaman upiral in v zadnjih dveh kolih je že popolnoma popustil. Sodniki so proglasili Martyja Servo po desetih kolih za zmagovalca po točkah.

Naseljenost Japonske

Japonska je izredno gosto naseljena. V tem pogledu daleč zaostajajo za njo tudi najgostejše naseljene industrijske države v Evropi. Če ne računamo neobdelanih in nekulturnih gorskih krajev japonskega otočja pride na Japonskem 300 do 500 prebivalcev na km². Japonska šteje 105 milijonov prebivalcev, in od teh jih prebiva 73.000.000 na japonski zemlji v ožjem pomenu besede.

Porast števila prebivalstva in velik razvoj industrije sta povzročila, da so se začela japonska mesta hitro širiti. Tokio, ki je štelo še leta 1930. okrog 2.000.000 prebivalcev, jih je imelo predlanskim že 6.700.000. Osaka je narasla v zadnjih letih od 2.400.000 na 3.200.000. Poznavalci japonskih gospodarskih razmer pravijo, da ne bo dolgo trajalo, pa bodo velika mesta Tokio, Yokohama, Kawasaki in še nekatera druga združena v eno samo veliko upravno gospodarsko področje v Tokijskem zalivu. Tudi v zalivu Osaka se opaža podobno proces.

STROGO ZAUPNO

— Ah, drago moj, kako lepo je biti starij, zarocen, ne da bi ljudje to vedeli. Ne morem ti povedati kako mi moje prijateljice zavilajo to srečo.

Premog — drva — oglje

specialno oglje za generatorje vedno na zalogi pri

Resman Lojze

LJUBLJANA, CESTA 29. OKTOBRA (RIMSKA) 21 — Telefon 44-90

La lampada di qualità prodotta

nello stabilimento di Milano della

TUNGSRAM ELETTRICA ITAL

200 letnica smrti Antonia Vivaldija

Ta slavni italijanski skladatelj je umrl 18. julija l. 1741 na Dunaju — Njegova glasbena zapuščina je zelo bogata

Na prvem koncertu Ljubljanskega komornega orkestra je bil zastopan tudi slavni italijanski mojster Antonio Vivaldi. Moralo je biti to samo naključje, da so se prireditelji koncerta spomnili tako 200-letnice smrti enega najslavnejših predstavnikov bogate italijanske glasbene kulture.

Zivljenjskih podatkov o Vivaldiju nimamo mnogo. Njegov oče Gian Battista je bil goslar v vojvodski kapehi v San Marcu. Antonio ter njegovi bratje Francesco, Isidoro in Enea vstopajo v omenjeni v dokumentih vенеzijskih arhivov pod vzdevkom »rdogit«, najbrž zaradi njihovih rdečih las. Od svojega očeta je dobil Antonio prvi glasbeni pouk in kmalu je pokazal velike izkušnje v vseh glasbenih zadevah tako, da je bil večkrat poklican kot namestnik ali za pojačanje v vojvodski kapehi. Pozneje se je učil mladi Vivaldi pri mojstru Gregenziju, ki je bil sloveč operni in komorno glasbeni skladatelj. Končno se je pa posvetil duhovniškemu poklicu. Kot duhovnik je služboval od leta 1692 v cerkvi San Giovanni di Oleo ali Novo, stojič se zdaj blizu San Marca. Nosil je dolge lase in zato se ga je prijelo ime »rdeči duhovnik«.

Vivaldi ni bil samo skladatelj, temveč tudi virtuoz na gosli. Kot tak je kmalu tako zaslovel, da ga omenja vенеzijski »Vodice« iz leta 1713 kot najboljšega goslača, »rdeči duhovnik« je bil tudi učitelj glasbe na ženskem glasbenem seminarju »Ospedale della Pietà«, najboljšim izmed številnih v Venezijski območjih glasbenih zavodov »L' Ospedale della Pietà«, »L' Ospedale della Pietà« in »L' Ospedale della Pietà«. Slednji je opetovno prekosil glasbene prireditve kapele v San Marcu.

Vivaldi je bil leta 1711 znova potrjen kot profesor violine na »Ospedale della Pietà« in leta 1713 mu je bilo dovoljeno enomesečno bivanje v Venezijski, da bi izpolnil svoje znanje. 17. marca istega leta je bila v Venezijski uprizarjena prva Vivaldijeva opera »Ottone in Villca«. Tudi kot violinski virtuoz je moral Vivaldi večkrat odpotovati iz Venezie. Benedetto Marcello, ki ni gojil nobenih simpatij do Vivaldija, se norčuje na naslovni strani svojega leta 1720 izdanega »Teatro alla moda« iz umetnika, ki ga predstavlja pod izkrivljenim imenom Aldiviva (popošeno ime Vivaldi) kot angela, svirajočega na gosli in s klobukom na glavi. Tudi Goldoni ni znal prav ceniti Vivaldija, kajti v svojih »Spomirih« ga naziva sicer »izvrstnega goslača«, toda samo srednji skladatelj. In tako je bilo z večino njegovih sodobnikov.

Zato ga je pa pridno študiral in se učil od njega Johann Sebastian Bach. Duhovne vezi med njegovimi in deli Antonia Vivaldija so tako tesne, da nazivajo mnogi Vivaldija »italijanski Bach«. Žal Vivaldi ni bil trdnega zdravja. Mučilo ga je zoženje prsi, kakor je trdil sam. Splošno so zdaj evniki mislili, da gre za nadušbo ali božast. Naj bo že kakorkoli, bolezen je Vivaldija kmalu tako izčrpala, da je moral opustiti maševanje, kajti trikrat je dobil pred črtarjem tako hudo napad, da je moral prekiniti službo božjo, kar je dalo povod za govorice, da je skladatelj zapustil oltar zato, da bi zapisal glasbeni domislek, ki naj bi ga bil dobil med službo božjo. V nekem pismu markizu Bentivogliu pravi Vivaldi:

— Ostanjaj večino doma, če pa že grem z doma, se peljem z gondolo ali kočijo, ker zaradi bolečin v prsih ne morem hoditi peš. To je edini vzrok, da ne morem maševati. Moja potovanja so bila vedno zelo draga, ker sem potreboval na vsakem štiri do pet spremljevalcev. Vse, kar morem se štoriti dobrega, lahko storim samo doma za svojo pisalno mizo.

Dobrega, kar je hotel Vivaldi še storiti, je bilo pa neizmerno mnogo. Bila so njegova nesmrtna dela, ki jih je zapustil poznejšim pokolenjem kot svetel primer svojega genija. Gre za veliko zbirko večino še ne objavljenih del. Oper je nad trideset, cerkvenih skladb nad petdeset, nešteto kantat in arij ter nad štiristo instrumentalnih skladb. Rokopisi izpod perca avtorja samega so shranjeni v raznih knjižnicah, zlasti v Turinu in Draždanu. V turinski nacionalni knjižnici je shranjena večina Vivaldijevih manuskrptov, izvirajočih iz zapuščine grofa Giacomu Durazza, ki je bil leta 1765 cesarski poslanik v Venezijski. Olga Rudge je izdala tematičen katalog v tej zbirki nahaja očih se Vivaldijevih instrumentalnih del v rokopisu.

Ko je Vivaldi še živel, so bile njegove opere uprizorjene v Venezijski, Romu, Mantui, Vicenzi in drugih mestih, med Vivaldijevim tednom v Sieni leta 1939 pa nje-

gova »Olimpijada«, ki so v nji mesta največjega navdahnjenja in lepote. Šele 8. in 10. septembra istega leta so v Sieni izvajali se neobjavljeni Vivaldijevi Oratorij »Juditha triumphans« s starim latinskim besedilom pod vodstvom Antonia Guarnerija. Ta oratorij je s svojim bogastvom melodij za glasbo ljubečega človeka pravo odkritje.

Kot profesor violine je vzgojil Vivaldi več slovečih glasbenikov. Od leta 1714 do 1735 je bil knez Filip Hessen-Darmstadt-ski cesarski namestnik v vojvodini Mantui in od 1720 do 1723 je živel Vivaldi v Mantui kot knezijski komorni glasbenik. Njegova v Amsterdamu v 12 zvezkih izdana instrumentalna dela so posvečena knezu Filipu. Leta 1724 je bil Vivaldi v Romu, kjer je igral v kapehi navzočnosti in skladatelj ter flavist Quantz, poznejši učitelj in komorni glasbenik Friedricha Velikega in

iskren občudovalec Vivaldijevega violinskega koncerta pravi o njem, da je »rdeči duhovnik« tako očaral Romljane, da niso mogli trpeti nobene druge glasbe več. Od leta 1724 do 1725 je bil Vivaldi zopet v Venezijski kot dirigent »Ospedale della Pietà«. V naslednjih letih je mnogo potoval po Italiji in tujini in ta čas so mu naprtili ferrarški cerkveni krogi mnogo neprijetnosti.

Vivaldi je umrl poleti 1741 na Dunaju v veliki bedi v hiši rodbine Satler za kronično mrzlico in pokopan je bil 18. julija na pokopališču meščanske bolnice, ki ga ni več. Tako tudi ni znano, kaj se je zgodilo z njegovimi zemskimi ostanki, če jih že ni več mogoče najti ter shraniti v dostojni žari, naj bi se vsaj izpolnila želja po izdaji njegovih zbраниh del. To bi bila najlepša počastitev, ki bi jo mogli izkazati sponinju Antonia Vivaldija.

Kako nastanejo vraže

Vraže vplivajo na človeka tem bolj, čim manj presoja navidezno zagonetne pojave z razumom

Astrologija je nastala po napačni logiki, kakor mnoge vraže. Tako je nastala vera v prorokovanje, vedeževanje itd. Ne moremo si pa tako razlagati nastanka vseh vraž. Nasprotno so vraže, ki so nastale čisto drugače. To so take vraže, ki je njihov nastanek kakor kol v zvezi z nočjo. Ponosi se nam zdi narava povsem drugače, kakor podnevi, mnogo skrivnostnejša, mističnejša. Skripanje, luč in temo, vse to združuje človeška domišljija pri površnem opazovanju v nekaj, kar se opredeli z napol resničnimi, napol izmišljenimi pojavi izpremenjenih v vraže. Vidimo torej, da je potrebno za nastanek vraže površno opazovanje neobčajno prikazujoče se nam narave in pa nekaj domišljije ter strahu pred temo.

Kar se tiče strahu ljudi pred temo vemo, da je v človeku vkoreninjen že po naravi. To bo pač ostanek prvotnega občutka človeka iz onih časov, ko ni živel še pramitno življenje, ko ni nobene noči mirno prespal, ker se je tresel ob vsakem šumu v večnem strahu pred divjimi zvermi. V starih časih je bil strah pred temo važen činitelj samoohrambe in njegovi ostanki so se ohranili v nas skozi tisočletja, čeprav so razlogi ali povodi za njegov razvoj že davno izginili. Strah pred temo, ki ga povzročajo neznatni pojavi in doživeti, kakršnih bi podnevi niti ne opazili, se ča deloma pognati z razumom. Vraže vplivajo na človeka tem bolj, čim večja je njegova fantazija in čim manj presoja navidezno zagonetne pojave z razumom. Tu sta torej dve stvari, ki se vsaj nekoliko izravnavata, kajti fantazija raste z razumom človeka. Jasnno je, da je zelo težko zatreti v človeku vraže, ki so jim podvrženi več ali manj vsi ljudje, izobraženi in neizobraženi, samo da so vrste vraž različne.

Najbolj so seveda podvrženi vražam neizobraženi ljudi in otroci. Odrasli namreč razpohujejo domišljijo otrok nesorazmerno z možnim razvojem duha. In odrasli so večinoma tudi krivi, da se otroci boje teme ali sploh da jih je strah. V njihovi navzočnosti ali pa naravnost njim pripovedujejo najrazličnejše zgodbe o strahovih, pogosto pa otroke tudi nalašč strašijo, posebno prav majhne, če so poredni ali preveč razboriti. Bav bavi sem, bav bavi tja, pa je otrok zastrašen in potem se strahu dolgo ne more odkrižati. Strah je v takih primerih pač posledica raznih pravih in strahotnih zgodb, ki lahko otroško domišljijo silno razvnamejo. Saj je na drugi strani znano, da se otroci, ki nikoli niso slišali podobnih zgodb, boje teme mnogo manj in so v temi tudi manj nervozni kakor otroci, ki so jim odrasli pripovedovali take zgodbe ali jih celo strašili s temo in strahovi. Poleg tega so otroci mnogo bolj podvrženi avtosugestiji kakor odrasli in kaj hitro si sami sugerirajo, da so se razni plodovi njihove bujne domišljije res dogodili, kar silno podpira nastajajočo vero v vraže. Čim je pa vera v vraže v otroku vkoreninjena, se da zatreti le z največjo težavo. In čeprav se pozneje razvije otrokov razum, ni podzavest kaj rada priključuje vraže zopet v spomin in v važnih trenutkih, ob odločitvi, začne zopet glojati v njem črv: kaj pa če je le res...

In nekako tako, kakor je zdaj v tem pogledu pri otrocih, je bilo prvotno z odraslimi. Saj v duševnem razvoju primitivni ljudje niso bili daleč od otrok. Zato se pač ne bomo zmotili, če trdimo, da se prvotni nasatnek vraž na razlikoval od nastanka vraž pri otrocih. Da so se vraže tako dolgo ohranile med ljudmi, to samo dokazuje, da se je človek izogibal tesnejšega stika s nočno naravo. Šele ko je spoznal, da je njegov strah pred temo prazen, se je začel bolj zanimati za vse pojave, ki

so se mu zlekli tako skrivnostni in tako čim je polagoma prišel do dna. Pojavljali so se seveda že prej ljudje, ki so poznali nesmisel mnogih vraž, bali so se pa povedati resnico, ker so prav na račun vraž dobro in brez dela žveli. To so bili mnogi čarovniki in čaravnice, ki jih poznamo iz zgodovine. Njihovo življenje je bilo na eni strani lahko, na drugi pa nevarno. Vemo, kako kruto se je kaznovalo v srednjem veku sleparsko čarovništvo. Zelo lepo nam pokaže globoko vkoreninjenost praznovere in lahkovernost ljudi film »Čarovnica iz Saalema«. Tak strah pred čarovništvom, kakor ga vidimo v tem filmu, pa ni bil povsod enako razvit. V nekaterih krajih in pri nekaterih narodih so pa bili čarovniki v velikih časteh kot zdravilniki plemena.

Vera v čarovništvo se je ohranila samo v krajih, kamor se ni prodrla kultura. Vemo je pa še mnogo vraž, ki so razširjene po vsem svetu. In največ se jih naša na prorokovanje bodočnosti. To je pač razumljivo, saj vemo, da si prizadeva človek z vsemi sredstvi, pa naj bodo še tako nesmiselna, prodreti v skrivnost svoje usode. Ljudje mislijo, da bi bila njihova sreča, če bi vedeli, kaj jih čaka. Pozabljajo pa, da bi bila to za mnoge največja nesreča. Pomimo samega, kaj bi bilo že, če bi človek vedel, kdaj bo umrl! In če se zdaj smejemo neumnosti ljudi v starih časih, njihovim nesmiselnim vražam in praznovanju, bi se morali smejati tudi svoji lastni neumnosti, svojemu tavanju in iskanju odgovora na vprašanje, kakšna bodočnost nas čaka. Kakor v starih časih, živi še zdaj mnogo prebrisanih ljudi na račun naše neumnosti in lakovernosti; ti nam seveda nikoli ne povedo resnice, kakor je niso povedali čarovniki v starih časih, ker je ne morejo. Priznati pa tega seveda nečejo, ker bi prišli ob masten zaslužek.

Gauleiter dr. Rainer v Ljubljani

Visoki nemški gost pregleduje v spremstvu Ekselence Gracilija in generala Orlanda častno četo

Obtok denarja v USA

Ze od leta 1934 je v Zedinjenih državah v obtoku vedno več denarja. V juniju 1936 ga je bilo v obtoku za 6 milijard, v juliju 1939 že 7 milijard, predlanskim v avgustu 8, lani v aprilu 9, v septembru pa že 10 milijard. Še bolj se je povečal obtok denarja v Ameriki po izbruhu vojne na Daljnem vzhodu. Zdaj je v Ameriki v obtoku nad 11 milijard dolarjev. V zadnjih 12 mesecih se je povečal obtok bankovcev v Ameriki za 2.600.000.000 dolarjev, medtem ko je znašal porast v predzadnjih 12 mesecih samo 1.200.000.000. V milijonih dolarjev je bilo v Ameriki v obtoku 31. januarja 1934 5,29, 30. avgusta 1939 7,14, 28. avgusta 1940 8,01, 27. avgusta 1941 9,90, 3. decembra 1941 10,72, letos 4. februarja 11,23.

Od začetka vojne v Evropi je narasel obtok plačilnih sredstev v Ameriki za 4,09 na 11,24 milijard dolarjev. Ta razvoj je deloma v zvezi z velikim porastom cen v Ameriki, deloma pa strah pred devalvacijo dolarja in pred vedno hujšim davčnim vijakom.

V človeško kožo vezane knjige

V starih časih so večkrat uporabljali človeško kožo za usnje prav tako kakor živalske. Med francosko revolucijo je posrta o usnje iz človeške kože naravnost modro. Revolucionar na odgovornem mestu ni mogel izkazati svojemu enakomislečnemu prijatelju večje pozornosti, kakor če mu je poslal za god knjižico, vezano v usnje z kože njegovega največjega sovražnika. Nekaj takih knjižic se je ohranilo in na javnih dražbah so dosegle izredno visoke cene. Pokupili so jih večinoma bogati Američani in zdaj so v njihovih knjižnicah največja privlačnost. Tudi v Carnevetovem mu-

zeju v Parizu je shranjenih nekaj knjig, vezanih v usnje iz človeške kože.

V srednjem veku se je večkrat zgodilo, da so bili sodni akti zloglasnih roparjev in morilcev vezani v njihovo kožo. V javni knjižnici gradu St. Edmund je shranjen zloglasni akt roparja, ki je bil vezan v kožo udarjenega roparja. V neki drugi knjižnici ima shranjeno ustrojeno človeško kožo, ki je nekog tudi pripadla morilecu. Tudi iz 16. stoletja se je ohranilo nekaj knjig, vezanih v človeško kožo. To so večinoma znanstvene knjige, v katerih se obravnavajo anatomija in fiziologija. Svojevrstni dvotip je pa bil, da so vezali dela filozofa Bazzona v svinjsko usnje, zgodovinarja Foxa v lisice, Bazzon pomeni namreč svinjino, Fox pa lisico.

Dr. Parseval umrl

V starosti 81 let je umrl v Berlinu upokojeni major in znani pionir letalstva prof. dr. ing. h. c. August von Parseval. Ko se je vrnil od maše se je pred svojo hišo nenadoma zgrudil in izdihnil. Zadel ga je srčno kap. Nemčija je izgubila moža, ki si je pridobil mnogo zaslug na polju letalstva. V nasprotju z Zeppelinom, ki je dal prednost trdnemu sistemu, je Parseval konstruiral med drugim tip po njem nazvanega napol trdega zrakoplova. Njegov poskus za gradnjo v vojaške svrhe uporabnega zrakoplova so se pričeli leta 1901. In 26. maja 1906 se je njegov zrakoplov prvič dvignil. Pozneje so zgradili 7 Parsevalovih zrakoplovov v skupno prostornino 27.000 kubičnih metrov.

PRI ZDRAVNIKU

— Umili bi se pa bili že lahko, preden ste prišli k meni, — pravi zdravnik bolniku. — Gospod doktor, saj čutim samo notranje bolečine.

MALOGLASI

LEPE SANJE
MIRNO SPANJE
dosežeš z rednim uživanjem — Ambrozeve medicine, ki jo dobiš le v Medarni, Ljubljana, Židovska ulica 6.

GOSPODINJO
srednjih let iščem. — Naslov v upravi Slovenskega Naroda.

ALI RES SE NE VESTE,

da vam oglaš v Slovenskem Narodu odzame vse Vaše skrbi? Če iščete službo ali stanovanje, če želite karkoli kupiti, se obrnite na oglasni oddelček Slovenskega Naroda. Ki vam bo s ceninim oglašom izpolnil željo. Oglasni oddelček Slovenskega Naroda sprejema oglase za isti dan vsak dan do 9. ure dop.

Zahvala

Vsem, ki so kakorkoli počastili mojega nepozabnega moža

Avgusta Praprotnika

izrekam toplo zahvalo.

LJUBLJANA, 28. februarja 1942.

Rezka Praprotnikova

Impressa comunale pompe funebri Lubiana
Mestni pogrebni zavod Ljubljana

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo prežalostno vest, da nas je za vedno zapustila naša preluba teta in sestra, gospa

VILFAN MARJETA

posestnica in gostilničarka

v 81. letu svoje starosti, previdena s tolažili sv. vere.

Pogreb drage pokojnice bo v sredo, dne 4. marca 1942 ob 10. uri dopoldne izpred hiše žalosti, Ježica št. 40, na farno pokopališče k sv. Juriju, kjer jo položimo v rodbinsko grobnico k večnemu počitku.

Ježica, dne 2. marca 1942.

Globoko žalujejo:

ANTON, nečak — in ostale sorodstvo